

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Izvenredno do 9 petkov in 1 D, od 10-15 petkov in 1 D 30 p, večkrat izvenredno
v petek 2 D; notica, poslušna, letna, redna, petkrat petkov 3 D;
poroke, zasluge veličast 15 petkov 30 D; izvenredno poslušna 75 p.
Popusti se pri naročilih od 10 objav naprej. — Izvenredni davki poslušni.
Vprašanja glede izvenrednosti naj se pošljejo zvezki za odgovor.

Vredniti "Slov. Narod" in "Narodna tiskarna" Kneževa
ulica št. 5, petično. — Telefon št. 304.

Vredniti "Slov. Narod" Kneževa ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 304.

Receptivno sprejema se podpisane in zadostne frankovane.

Receptivno sprejema se na vrata.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni od 1. do 1.11.1973
v tuzemstvu navadne dni od 1. do 1.11.1973
Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" vsja:		V tuzemstvu		V inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	Din 144	Din 144	Din 264	Din 264
12	6	72	72	132	132
6	3	36	36	66	66
3	1	18	18	33	33

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno 100 po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatih denarja se ne moremo ozirati.

Po konferenci v Sinaji.

V ponedeljek je romunski ministrijski predsednik Bratianu zaključil posveto-
vanje zunanjih ministrov Male antante
v Sinaji in zastopniki posameznih držav
so se vrnili v prestolice, da poročajo
vladam o poteku in rezultatih sinajske
konference. Izreči merodajno sodbo o
uspehu ali neuspehu končane konference,
je težko, ker nimamo pri roki po-
drobni poročil, zlasti pa, ker ni še zna-
no besedilo podpisanih protokolov. To-
da že iz tega, kar so nam povedale do-
sedanje brzojavne vesti, je razvidno, da
je bilo več grmenja kakor dežja. Sesta-
nek je bil ne glede na važne dogodke
v mednarodnem življenju le nekaka
redna ministrijska seja, ki ni prestopila
ozkih in strogo opredeljenih mej svoja
delokroga. Prav je imel dr. Beneš,
ko je dejal po povratku iz Londona in
Pariza, da se je dobro zavedal, da pri-
tlikavec ne sme siliti med velikane. Tu-
di Mala antanta je od svojega postanka
do danes igrala vlogo pritlikavca, ki mu
niti Praga, niti Beograd, niti Sinaja ni
pripomogla do zasluženega ugleda in
avtoritete. Lahko bi bilo sicer druga-
če in morda bi mednarodna politika že
davno krenila na pravo pot, ako bi ve-
lesile izpremenile svojo dosedanje takti-
ko in dovolile po vojni nastali drža-
vam, da se sporazumejo med seboj gle-
de skupnega stališča napram potuhne-
nim sovražnim silam. Prava in edina za-
nesljiva garancija za mir v Srednji Ev-
ropi in na Balkanu so one države, ki so
se dvignile iz razvalin nemško - mad-
žarsko-turške zveze, kajti samo osvob-
ojeni mali narodi se v polni meri zave-
dajo, kaj bi pomenila izprememba da-
našnje politične konstelacije. Žalibog,
antanta ni razumela in ni upoštevala
življenjskih interesov teh narodov niti
pred vojno, niti po vojni in jih ne upo-
števa v zadostni meri tudi danes.
Drugače si ni moglo razlagati, kako
more figurirati v Evropi zveza treh ma-
lih držav brez Poljske in Grške, ki je
vendar jasno kot beli dan, da ima vseh
teh pet držav skupen zunanje-politični
cilj, in ta je: ohraniti zemljevid Srednje
Evrope in Balkana tak, kakršnega so
začrtale mirovne pogodbe in cementirali
milijoni padlih žrtev. Toda kaj hočemo,
ko pa še vedno odločuje sila, ne pa pa-
met in razsodnost.

Na dnevnem redu sinajske konfe-
rence je bilo prvotno več zanimivih
problemov. Tako se je govorilo o obno-
vitvi diplomatskih stikov s sovjetsko
Rusijo, o vstopu Poljske in Grške, o
fiksiranju stališča napram Madžarski in
Bolgariji, o skupnih političnih smernicah
v zvezi z restavracijo Turčije in o so-
delovanju Male antante pri reparaci-
jskem vprašanju. Vse to se je pod pri-
tiskom gotovih odločilnih faktorjev re-
duciralo pozneje do minimuma in tako so
se vršila posvetovanja bolj intimnega

prijateljskega kakor pa strogo diplomatskega in meddržavnega značaja. Zana-
jni ministri so razpravljali o sanaciji
madžarskih financ in so pod gotovimi
pogoji sklenili, da bo treba Madžarski
pomagati na noge. Plemenita ideja, toda
bojimo se, da rodi slabe posledice. Res
je, da je dobro gospodarstvo in blago-
stanje predpogoj za obstoj vsake drža-
ve, toda baš kar se tiče Madžarske, smo
mnenja, da bi morala biti Mala antanta
zelo previdna in bi se ne smela prena-
gati. Najprej realne dokaze lojalnosti, vse
pravice narodnim manjšinam, miroljub-
na politika napram sosedom, zlasti Če-
škoslovaški in naši državi, najprej za
storjene grehe zaslužena pokora, potem
ko mogoče govoriti o kakšni pomožni fi-
nančni akciji. Tudi bi bilo dobro poprej
urediti svoje finance, ki še daleč ne od-
govarjajo potrebam časa. Pozdraviti pa
moramo sklep, da bo odšel v kontrolni
komisiji na Madžarskem tudi zastopnik
Male antante, ki bi mu pa morali dati na
pot primerna očala, da bo lahko semter-
tja pogledal tudi za kulise.

Dr. Beneš je poročal na konferenci
o mednarodnem položaju in pri tej pri-
liki je bila sprožena značilna misel, da
je mogoča zveza med Nemčijo, Avstrijo,
Madžarsko in Bolgarijo. Štirje invalidi
naj bi se torej domenili, kako bi prišli do
zaslužene pokojnine. Mala antanta je
sklenila, da v slučaju potrebe to za-
hrbno nakano prepreči. Vprašanje je
seveda, kako. Ako je Turčija sama brez
tje pomoči ugnala v kozji rog ne samo
Grško, marveč tudi antanto, smo pač
radovedni, na kak način bi tri male dr-
žavice preprečile eventualno zvezo šti-
rih, po številu prebivalcev neprimerno
močnejših držav, ki vrhu tega lahko ra-
čunajo tudi s pomočjo sovjetske Rusije,
kajti znano je, da boljše simpatizirajo
s premaganimi narodi, ker so pre-
pričani, da so oni najbolj dostopni ko-
munističnim idejam. Morda bi na to
vprašanje odgovorili polski in grški po-
litiki, ki še do danes niso uvideli potre-
be vstopa teh držav v Male antanto.
Zdi se nam, da bi od zopetne nemško-
madžarske zveze v prvi vrsti Poljska
imela presneto malo koristi. In zato se
ne moremo načuditi, da je njen zunanji
minister Seyda zavzel ob priliki sinajske
konference tako naivno stališče. Inter-
esi nemški nevarnosti najbolj izpostav-
ljene poljske republike so po njegovem
mnenju povsem drugačni kakor oni Ma-
le antante. Želeli bi samo, da bi eventua-
lni protidokaz ne zbrisal z zemljevida
te slovanske države.

Originalna ideja Grške o ustanovit-
vi nove balkanske zveze pa menda ne
obogati mednarodnega arhiva. Namesto
da bi se približali Mali antanti, so aten-
ski politiki iznašli nov lek proti me-
narodnemu glavobolu. Romunija, Jugo-
slavija in Grška naj si sežejo v roko, da

bodo skupno čuvale nedotakljivost
neulike mirovne pogodbe. Analogno
bi morala torej obstojati za vsako mi-
rovno pogodbo posebna zveza kot vr-
hovni paznik, ki bi bdel nad zadostnim
protokolom. Škoda samo, da je preveč
mirovnih pogodb in premalo držav, in
to je tudi naša sreča, kajti sicer bi mor-
da res dobila vsaka pogodba svojo po-
sebno zaščitnico. Menimo pa, da čim
več bo nesložnih in zaspanih paznikov,
tem prej bodo jetniki lahko zbežali. Ju-
goslavija nima nobenega interesa na
tem, da bi se odtujila svoji najzvestejši
in najbolj zanesljivi zaveznici Češko-
slovaški in pomislila o kakšni separatni
akciji, četudi na videz z dobrim name-
nom. Balkanska zveza brez Bolgarije bi
bila prezgodaj rojeno dete, ki bi povzro-
čalo materi samo nepotrebne krče; ona
je docela brezpomembna, kajti če Mala
antanta ne bo kos svoji nalogi, je tudi
ta zveza ne reši. Pač pa bi bilo dobro,

ako bi Mala antanta postala nekoliko
večja, in o tem bi lahko premišljali var-
šavski in atenski politični krogi.

Glede Bolgarije je sinajska konfe-
renca zavzela docela pravilno stališče,
da je treba počakati, kako se bodo raz-
vili dogodki, in šele tedaj bo mogoče
fiksirati končno veljavne stike. Položaj
nove vlade ni tako sijajen, da bi mogla
pozitivno računati z dolgotrajnim ob-
stojem. Končno je treba omeniti še zelo
važen sklep o solidarnosti Male antan-
te s francosko politiko na zapadu. Ta
sklep je dokaz, da se državniiki Male
antante dobro zavedajo važnosti poli-
tičnih dogodkov tam, kjer se je pred pe-
timi leti odločila usoda malih narodov,
in on je obenem odtehtal vse nedostate-
ke in vrzeli sinajske konference. Dasi
ta sestanek ni ustregel vsem željam
javnosti, je vendar vsaj nekoliko razči-
stil politično atmosfero.

Mezdno gibanje delavcev Trboveljske družbe.

Mezdna pogodba iz leta 1922, s kato-
ro se je v svojo avtomatično regulacijo
plač uvedel indeks, je vstvarila, kot izpri-
čuje enoleten nemoten obrat v premo-
govitih Trboveljske družbe, pripravno bazo
za urejanje dohodkov potom medseboj-
nega sporazuma. Indeks se je periodično
ugotavljal na podlagi dveh tabel, ki sta
vsebovali izvestne vrste življenjskih in
manufakturnih potrebščin. V tabeli spre-
jele količine teh potrebščin naj bi predstavl-
jale povprečno potrebo delavca med II. in
III. kategorijo. Ker pa sta 2/3 delavstva že
v prvi in drugi kategoriji in tvorijo tretjo
kategorijo povečini že nekvalificirani de-
lavci, četrti pa mladoletni delavci, je bilo
na ta način preskrbljeno, da je več ali
manj dobil vsak odrasli delavec to, kar se
je smatralo za povprečno potrebo. Zin-
deksom pa mu je bilo zastgurano, da pre-
jema pri naraščajoči dragini porastu cen
odgovarajoče tudi večje dohodke.

Ena tabela je vsebovala življenjske,
druga manufakturne potrebščine. Prva ta-
bela, ki je predločila mesečno povprečno
potrebo, je vsebovala: 6 kg bele moke, 9
kg krušne moke, 3 kg koruznega zdroba,
1 1/2 kg sladkorja, 1 1/2 kg masla, 2 kg soli,
60 kg krompirja, 6 kg mesa, 2 kg fižola,
1 kg ječmene, 1/2 l olja, 1 l petroleja in 1/2
kg mila. Druga tabela, ki je predstavljala
letno potrebo je vsebovala: 1/2 pražnje ob-
teke, 1 1/2 delavne obteke, 1/2 para praznih
čevljev, 1 1/2 para delavnih čevljev, 3 pare
kompl. perila, 4 pare nogavic, 1 klobuk, 1
spalno srajico, 1 zimsko srajico, 3 brisače,
4 robce, 12 škatel mastila za čevlje in
končno pavšalni znesek za popravila teh
predmetov.

V tabeli so se vstavile avgusta me-
seca 1922 takrat veljavne cene, se je izra-
čunala povprečna potreba na šilt in se te-
mu znesku pribil primeren dodatek mesto
potrebne povziranja rodbinske doklade
in se dobila minimalna plača za delavca
med drugo in tretjo kategorijo. S povzira-
njem odnosno ponizanjem te minimalne pla-
če se je dobilo odgovarjajoče minimalne
plače v posameznih kategorijah. Tako je

znala minimalna plača v prvi kat. 29,75
Din, v drugi kat. 27,50 Din, v tretji kat.
24,25 Din in v četrti kat. 21 Din. Obratlo
se je še stare rodbinske doklade v znesku
3,75 Din na šilt za vsako ženo in 3,25 Din
na šilt za vsakega otroka. Povziranju teh
se je izognilo na ta način, da se je vsake-
mu delavcu na račun rodinskih dokladov
pridjal povprečni potrebi še primeren do-
datek, ki pa je ostal za vsakega delavca
enak. Ostali so tudi še stari nabavni pri-
spevki za vsakega delavca, ženo in otro-
ka.

Samoumevno se je istočasno s povzira-
njem minimalnih plač povzilo tudi akor-
ne postavke, ker ima vsak rudarski pod-
jetnik interes, da v prvi vrsti dobro pla-
čuje produktivne delavce in so to skoro
brez izjeme ravno rudarji, ki stoje v
akordni plači. Teh je pri Trboveljski druž-
bi nekaj nad 50% od celokupnega delav-
stva. Ti zaslužijo po veliki večini mnogo
več, kot jim gre po minimalni plači. Kakor
vsak industrijski podjetnik, tako stremi tu-
di Trboveljska družba, da s primerno vi-
sokimi in pri večji storitvi z navzgor se
stopnjujočimi akordnimi postavkami vspod-
buja k čim večji delavnosti. V minimalni
plači pa so oni delavci, kojih delo se iz
praktičnih razlogov ne da akordirati. Pa
tudi te se skuša s stopnjujo zvišanimi
prejemami zainteresirati na čim večji stor-
itvi.

Razlikovati moramo torej povprečne
plače, ki vpoštevajo akordni in minimalni
zaslužek in povprečne minimalne plače, ki
se tičejo edno minimalnih plač. Beseda
povprečen pa ima še poseben pomen. V
zaslužek je tudi vzet na delavca in na šilt
odpadajoč znesek zanj in za 1 in pol rod-
binskega člana, kot tudi na šilt odpadajoč
znesek za 1 in pol rodbinskega člana. Do
tega poima povprečnosti se je prišlo, ker
odpade pri Trboveljski družbi na 9000 de-
lavcev (prilicno stanje) 4500 žen in 9000
otrok, torej je razmerje med številom de-
lavcev in številom rodinskih članov ena-
ko 1:1,5.

S povziki izbranih in aprila meseca
tek. leta, so se povprečno plače preraču-
nane na bazi zlate paritete približale, ozi-
roma so presegle predvojne povprečne
plače. V dokaz naj služijo sledeče številke:

Predvojne povprečne plače: I. katego-
rija 4,11 K, II. kat. 9,55 K, III. kat. 2,77 K,
IV. kat. 1,77 K, preračunane za sedanje
razmere po kurzu švic. franka: I. kat. 67,40
D, II. kat. 58,22 D, III. kat. 45,43 D, IV.
kat. 29,03 Din. Sedanje povprečne plače:
I. kat. 67,39 D, II. kat. 52,43 D, III. kat.
40,99 D, IV. kat. 35,14 D.

Ako primerjamo še minimalne (pov-
prečne) plače, velja glede teh sledeče:
Predvojne min. plače: I. kat. 2,90 K, II. kat.
2,68 K, III. kat. 2,10 K, IV. kat. 1,26 K, prera-
čunane po kurzu švic. franka: I. kat.
47,56 D, II. kat. 43,95 D, III. kat. 34,44 D,
IV. kat. 20,66 D. Sedanje minimalne plače:
I. kat. 42,29 D, II. kat. 39,69 D, III. kat.
36,19 D, IV. kat. 32,69 D.

Iz zadnjih števil sledi, da so minimalne
povprečne plače v prvi in drugi kat. pod
pariteto, v tretji in četrti kategoriji pa
nad pariteto.

Delavci Trboveljske družbe so imeli
torej že pred sedanjim mezdnim gibanjem
več ali manj plače, ki so ustrezale pred-
vojnemu razmerju. Lahko se vesle tega re-
če, da so sorazmerno od tekoč sedanjih
socialnih razmer najmanj prizadeji. Z in-
deksom pa je bilo tudi preskrbljeno, da to
ugodno razmerje še nadalje ostane.

S pogodbo v prošlem letu je bilo torej
po predloženem mezdno vprašanje za ru-
darje Trboveljske družbe ugodno. Fakti-
čno je ta ureditev ugodno učinkovala na de-
lavca in dvignila manj odplačanih storitev
tako visoko, da je ta že skoro dosegla
predvojno višino. Produktivna premoaga je
rasla in v vseh premoagovinskih Trboveljs-
ke družbe se je obrat nemoteno razvijal
popolnoma normalno.

Bilalo pa se je poleg — to je ugo-
den čas za stavke, ker eventualno ruder
lahko pomaga pri poljedelskem delu. V čas-
opisih je bilo čitati, o velikem dobitku,
kateri je imela v prošlem letu Trboveljs-
ka družba. Ni čuda, da so se za te novice
zanimale tudi delavci, osobito pa njih vo-
ditelji. Slednji so prekomu s povdjarja-
njem gesla: Kdor dobro zasluži, lahko tu-
di dobro plača mnogo pripomogli, da so
delavci od dne do dne začeli dvomiti o raz-
dostni višini svojih plač. Deloma ti raz-
logi, deloma pa gotove vrste stavkomani-
ja, kojih simptomi so se pojavili vsako le-
to so i letos že meseca junija povzročili,
da je začelo med delavstvom vreti.

15. junija se naj bi na podlagi indeksa
zopet regulirale plače. Ker so se tržne ce-
ne že več ali manj ustavile, delavci pri tej
regulaciji niso imeli prejšnje pričakovati
nobenega povzika. In — kratkoma po pri-
znalji niso več stare pogodbe, ki je vstvari-
la letno mirno sožitje med delavstvom in
družbo, temveč predložili v obliki kolektivne
pogodbe nove zahteve. Ta pogodba je
obsegala 17 točk. Zatevali so med dru-
gim znižanje delovnega časa v sobotnih
za mladoletne delavce v obče na 6 ur,
vračunavanje obilgaten obiskovanja ru-
darskega ali obrtnega tečaja v delovni
čas, priznanje 14 dnevnega plačanega do-
pusta itd. Bistvo pogodbe pa so tvorile
zahteve po izdatnem vprašanju prejemkov
in sicer z motivacijo, da v prošlem letu

Dnevnik francoskega župnika.

Zgodovinsko-psihološka miniatura.

Po ruskem viru priredil L—ov.

(Konec)

3. decembra. Menim, da me bodo
kmalu sežgali. Peljali so me v cerkev in
oblekli so mi mašniško obleko, a takoj
nato so mi jo besno strgali s telesa. Ne
morem popisati strašne ceremonije, s
kjojo so mi odvzeli svečeništvo. Skof in
mnogočica kanonikov so zrl name s stra-
šnimi pogledi... Spominjam se, da se mi
je grozen krič izvil iz prsi, a da so ga
tako preglušili gromoviti orgelni zvoki.
— V imenu živega Boga! sem sku-
sil vsiklikniti, kanoniki so, grozeči se,
udušili moj vzkič z glasnim petjem. Se-
daj sem zopet tu v temnici. Ne! zares,
duševne muke so veliko hujše od teles-
nih. Poskusil sem te in one. O, da so me
raje znova deli na tezalnico! Sedaj še
mi zvené v ušesih besede izobčenja in
prokletja.

Nekaj dni pozneje. Preteklo je ne-
kaj dni. Pozabil sem število, ker je dan
enak dnevu. Po noči vedno iste gnusne
vrikazni, vedno isti kriki, isti glasovi,

isto kruljenje, isto živžiganje, ista nez-
nosna tužnost. Mi! nimam več moči, da
bi vse to prenašal. Kdaj me bodo ven-
dar že sežgali!

Danes. Skušal bom rešiti svojo du-
šo. Odločil sem se, da se v vsem spo-
korim in vse objavim. Kdo me je nape-
ljal na to blaženo misel? Moj riavec. On
mi je edini ostal veren. Moje ptice so
me izdale — odletele so in se skrile.
Riavec pa je prišel to noč k meni in mi
je rekel:

— Spokori se v vsem, oče Aupetit!
Reši svojo dušo. Ne bi bil pošten koni,
oče Aupetit, če bi mi tvoja duša ne bila
tako draga, kakor mi je tvoje telo.

In hipoma je v moji glavi postalo
popolnoma jasno. Kot da je žarka strela
prešinila moje možgane, sem vse razu-
mel, vsega se spomnil in se začel jokati,
kakor brezpameten. Oblast besov je
hkratu oslabela in spoznal sem ves vr-
nec zla, zmot in vsakovrstne groze, ko-
der sem se nahajal. Da! v resnici sem
davno prodal svojo dušo satanu in zato
dobim od njega nekoliko sluznih besov
pod svoje poveljstvo. Eden od teh se je
kadar je bilo potrebno, izpremenil v mo-

jega riavca in me nesel po zraku na
sramotna zborovanja, kjer je bila Tona
velika Belzebubova služabnica. Jaz sam
sem opetovano videl, kako je poljubova-
la črna koštruna in lahko bi prisegel,
da ta koštrun ni bil nič več in nič manj
kot satan. A moj riavec, ta ki je stal v
hlavu in me je navdal s to srečno misli-
jo, ni ničesar zakrivil. On je pošten konj
in njega ni treba ovaditi. A jaz sam? V
kako brezumno sem zabredel! Zato sedaj
nestrno hrepenim po tem, da vse raz-
kriem in povem. V moji duši razgraja
prava burja. Mesci — kaj pravim —
mesci, leta bi ne zadostovala, da razkri-
jem vse, kar vem. Treba bi bilo ukreniti,
da se zame pripravi kolikor mogoče
velika grmada. Dobro bi bilo, da bi se
pridejalo precej žvepla, polena premalo
živahno gorijo. Glavno pa je, da čim
preje vse razkrijem in svojo dušo očis-
tim. — S pestmi sem začel razbijati po
vratih.

— Hej, stražnik! zbudite sodnike!
Hočem vse razkriti in se pokoriti za vse!

V ostalem moje ptice niso krive, da-
si so me zapustile in odletele. One se
nikdar niso izpreminjale v bese. Tudi

moje jablane in cvetke niso ničesar za-
krivile.

4. novembra. Moje ptice so se danes
vrnile. Od njih sem šele izvedel, da ima-
mo danes četrti dan novembra; meni
se je zmešalo in popolnoma sem pozabil
število. Pozvali so me k sodišču. O se-
bi sem jim vse povedal in razkril sem
jim vse, a o riavcu jim s premislekom
nisem povedal niti besedice, da bi ri-
avega besa ne spravili v kak stik z mojim
riavcem, ki me je napeljal na srečno mi-
sel. O, kako mi je sedaj lahko in svetlo
v duši, ker nisem ničesar prikril! A moja
osebna rešitev sama mu ne zadostuje,
vso svojo župnijo sem zapeljal v greš-
nost in spravil v pogubo. Sedaj moram
premišljavati o njeni rešitvi in se pobri-
gati za njo.

5. novembra. Vso noč sem premiš-
ljal o svoji župniji. Menda nisem nikogar
pozabil in sem se vseh spomnil. Vse,
česar sem se spomnil, povem danes sod-
niji. Hočem, da se brez izjeme vsi rešijo.
Poslal sem že stražnike, da sodišče o
tem obvestijo. Kako čudni ljudje so ti
sodniki! Kako zadovoljno so poslušali
vse, kar sem jim pravil. Kako skrbijo za

vse moje župljane! S kakim zanimanjem
poslušajo pri vsakem novem imenu! In
kako vrli ljudje so stražniki! Da bi le ne
pozabili kogarkoli! Ubogi Dumont! ti ne
pripadaš k moji župniji. A ipak hočem
skrbeti za tvojo dušo. Povedal bom, ka-
ko si donahal sveče za safanovo službo.
Sedaj se dobro spominjam, da si imel
kremen in ognjilo pri sebi. Seveda te
bodejo sežgali kakor mene, a zato je re-
šena tvoja duša.

6. novembra. Vse je izteklo, da bi
bi ne moglo biti. Povedal in razkril
sem vse, poskrbel sem za vse. Treba je
le še, povedati materi ubogega Jeana
Rotrou, da je tudi njen sin prodal svojo
dušo satanu.

7. novembra. Čez uro me bodo se-
žgali. Sliši se že, kako se ljudje zbirajo in
hodijo po trgu. Okoli mene stojijo besni,
pripravljeni, da me sežgajo. A jaz jih bom
vse prekanil. Vsaj so še podvrženi moji
oblasti in bodo zaman skušali pogasiti
mojo grmado. Hej, Astarot, Belzebub,
Lucifer! zlezite v gnilo slamo, sedite
mirno! ne gamite se!... Na trgu bjeke
plati zvona. Pišem poslednjo vrstico
Stražnik, gotov sem, odpeljete me!

v pogodbo sprejeti tabeli ne vsebuje ta vsega onega, kar mora vsak delavec imeti. V prvo tabelo se naj bi vložilo mleko, jaja in meso 30 kg krompirja več mesa, mašit, stadojke, nadležje kavo, riž in različne začimbe. Kolikšno mla se naj bi povzelo na 1½ kg. V tej tabeli se naj bi nadalje vnaševalo tudi kulturne potrebe, kot izdatki za strokovno organizacijo, kulturno organizacijo, časopise, zabavo itd. Za drugo tabelo so zahtevali, da se jim prizna 1 pražnja obleka, 1 par pražnih čevljev, 2 para delovnih čevljev, 6 komadov kompl. perila, 1 površnik, 1 dežnik in 1 par rokavic. Izračunali so, da se bi na tej podlagi zvišala minimalna plača povprečno za 8 Din na št. št., povprečna rodbinska doklada se dvignila od 5.25 Din na 16.87 Din in povprečni nabavni prispevek, to je na delavca in 1 in pol rodbinskega člana od 2.44 Din na 13.63 Din na št. št. Povprečno bi vse to pomenilo povzvišanje sedanjih povprečnih minimalnih prejemkov v iznosu 29.60 Din na 70 Din na št. št. ali za 76.7%.

Pričela so se dolgotrajna pogajanja. Družba je sčasoma pristala na povzvišanje minimalne plače za 3 Din na št. št. Delavstvo se s to ponudbo ni zadovoljilo, je vstrajalo pri svojih vložnih zahtevah in 20. junija zjutraj stopilo v stavko. Intervencije tudi delavstvo toliko odnehalo, da je zahtevalo brez zadržke povzvišanje minimalnih plač od 34.50 Din, 32 Din, 28.55 Din in 25 Din na 44 Din, 39.50 Din, 34 Din in 29 Din v odgovarjajočih kategorijah — glede ostalih točk, pa naj bi bil merodajen nadaljevanje polet pogajanj. Ker je bila Trboveljska družba edino pripravljena eventualno pod gotovimi pogoji k svoji gorenji ponudbi dodati še 1 Din je bila napetost med ponudbo na eni strani in zahtevami na drugi strani še vedno prevelika in ni bilo izgleda, da bodo nadaljna pogajanja boljše uspeša, kakor prejšnja. Vsi tedaj so se 29. junija pogajanja končno veljavno ukinila in prepustila se je strankama, da sami izvoledajo med seboj započeti boj.

Povodom pogajanj se je delavstvu opetovano priporočalo, da se naj z ozirom na splošne gospodarske razmere v rudarski industriji zadovolji z vsem, kar je sicer mogoče, zato pa več ali manj trajen. Povzvišanje v iznosu, kot zahtevajo delavci, ne bi mogla prenesti druga rudarska industrija brez posledic, ki bi bile usodopolne tudi za delavstvo Trboveljske družbe. Vse zaman.

KOČEVSKO PISMO.

Na Kočevskem, to je na narodno-mešanem svetu od Čabra do Črnomlja, pa od pred vrat Žužemberka tja do Kolpe, obstajata v glavnem dve stranki: kočevska Bauerpartei in pa Narodna radikalna stranka. Obe imata svoje voditelje v Kočevju. Živahno trgovsko in industrijsko središče, obdan od 24 nemških venskih občin, in vsaka izdaja svoj list. (Gottscheer Zeitung in Radikal.). Pri zadnjih državnozborskih volitvah sta se pobotali in »Bauerpartei« je nakazala svoje pristaje, da glasujejo za radikalno stranko, kar je v slovenski javnosti vzbudilo precej prahu.

Vse kaže, da se je razmerje med kočevskimi radikalni in bauerpartajlovcem v zadnjem času zopet poslabšalo. In to po krivdi bauerpartajlovcem. »Bauerpartei« kot izrazita nemško-nacionalna stranka zbira namere v svoj sredi vse nemško-nacionalne več ali manj pangermansko navedene ljudi, ki jih je vzgojila zadnja tridesetletna šulferanska in »Südmarkina« doba. Ti ljudje imajo odločujoč vpliv v stranki. Stari Kočevčarji, vzrasi se pred to dobo simpatizirajo z radikalno stranko in na stare Kočevčarje, katerih vodja je bil pred kratkim umrl Alojzij Loy, dajo kočevski kmetje zelo veliko, dočim »mladih« z dr. Arkotom na čelu, ne smatrajo za preveč resen politični faktor. Vsi tedaj so začeli »mladi« boji proti »starim«, ki gre tako daleč, da jih skušajo z različnimi zakulisnimi sredstvi se celo družabno izolirati. To početje na njenih prijateljih radikalna stranka seveda rada ne gleda. Po intervenciji radikalne stranke se je nadalje dovolilo Kočevčarjem ustanovitev »Gesangverein-a«. Seveda so se ga polastili takoj »mladi«. Ta prvi, ki ga je poudarila radikalna stranka »mladih«, pa ti zlorabljajo v čisto navadne politične in nacionalne namene: hodijo namreč vsako nedeljo iz mesta na kmete, kjer polijo nemške nacionalne in kočevske pesmi, ki privabijo kmetičko ljudstvo, ter pa de marsikake beseda ali dvomeni govor, seveda nacionalno pobarvan, ter skušajo tako navezati stike z ljudstvom ter si mesto starih pridobiti zaupanje. Da to radikalom ni všeč, je jasno, ker s tem izpodrivajo tudi nje. Naravnost diskreditujejo pa je postopanje, ki ga dokumentirajo »mladi« v lokalnih vprašanih mesta Kočevja. Pred vsem so silno proti »Djaskemu Domu«. To je slovensko društvo, ki poseduje lepo hišo in posestvo

Tako imamo pričakovati, da pride v narodnem gospodarstvu do neprilicnih stresljajev — čno pa mora obveljati; to je načelo, da mora vsak svoje zahteve uravnati po obstoječih socialnih razmerah in gospodarskih prilikah!

V pričujočem slučaju pa bi se morali rudarji Trboveljske družbe ozirati posebno na razmere v drugih premogovnikih, osobito, ko gre v prvi vrsti za usodo njihovih tovarišev v državnih premogovnikih. In teh je mnogo. Država je največji rudarski podjetnik, ker ima točno v obratu 16 premogovnikov in sicer: Kreko, Bukinje, Majovico, Zenico, Kakani, Brezo, Mostar, Velenje, Banjaluko, Maslovar, Suhačo, Ugljevik, Vrdnik, Senjski rudnik, Dol, Grljevo in Zabukovo. V nobenem od teh premogovnikov nima rudarji onih povprečnih minimalnih prejemkov, kot so jih imeli do sedaj delavci Trboveljske družbe. Ako se bi zahtevali, ki jih sedaj ti še stavi ugodila, nastala bi še večja razlika. Ta razlika bi prej ali slej sprožila mezdno gibanje v državnih premogovnikih. Ako bi hotela država ugoditi, bi morala si za večje izdatke poiskati kritja in to bi našla edino na ta način, da povzra cene premoga. Te cene so pa že sedaj tako visoke, da ravno se zadržujejo neomejen dotok inozemskega premoga. Ko bi pa cene presegle inozemsko pariteto, bi uspešna konkurenca inozemskega premoga povzročila, da bi država morala obrat v svojih premogovnikih vstaviti. Na tisoče delavcev bi bilo na cesti. Skrb za obstanek bi jih gnala širrom naše kraljevine. Prišlo bi jih nebroj tudi v premogovnike Trboveljske družbe in iskali bi dela pod vsakim pogojem, samo da se bedno preživijo. Plače bi avtomatično padale — rudarji bi uvideli potrebo, da se morajo zadovoljiti z dohodki, ki jih diktira povpraševanje po delu — produktivne prilike bi postale nato ugodnejše in en premogovnik za drugim, ki je med krizo počival bi odprl svoje šafte in šole in nudil zopet vsem domačim rudarjem vsakdanji zaslužek. Po dobrih ljudih izkušeni za celo narodno gospodarstvo, za državo in za rudarje bi palozoma zopet prišlo do normalnih razmer. A škoda, ki bi jo imenovali faktorji utrpeli, bi bila velika in dolga bi še celokupno gospodarstvo občutilo hude posledice usodopolnega eksperimenta. Do takih poizkusov torej ne sme priti in celokupna javnost mora obsojati vsak korak, ki bi vsvaril možnost takih težkih kriz!

ter bo oskrbovalo do 80 dijakov kočevske realne gimnazije, s čimur je zagotovljen njen obstoj. Ko je »Mestna premoženjska uprava«, ki upravlja kakih sto milijonov vredno mestno premoženje, da bi obnovila gimnazijsko poslopje, ki spada tudi pod njeno upravo, so »mladi« postali na stare silno nevoljni, češ, da stari s kočevskim demarjem podpirajo »slovenske« naprave. Ko je duševni vodja »mladih« neki Robert Ganglmayer izliciral mestno lovišče, je »Premoženjska uprava«, ki o licitaciji se obveščena ni bila, prijavila svoje lastno lovišče na svojem zemljišču, ker ima Ganglmayer posebne lovske manire, ki jih je dokumentiral v lovišču Mozell, so padli mladi z vsi silo po starih šklicah svoje pristaje na poseben shod ter zahtevali, da se do 31. julija »Premoženjsko upravo« razpišejo volitve, češ, sicer se bodo oni uprave kar polastili. Obeta tega »energičnega« in obenem smešnega, a za mlade ev. nevarnega koraka smatrajo Ganglmayerja in dr. Arka, ki je na shodu razlagal juridčno utemeljenost takega koraka. Seveda se volitve na diktat kočevskih nacionalcev ne bodo razpisale, a od razpisa pa do volitev je še velika razdalja, kar bodo preje za razčistiti gotova važna volilna vprašanja. Mladi nacionalci gledajo zlasti »Merkantilno banko« v Kočevju po strani, in nič manj jih ne boli dejstvo, da je velefinanca v rokah združenih »starim« in Slovincem, ki zastopajo spravljivo stališče skupnega delovanja v blagor vseh. Vsi tedaj so mladi pogrnuli, da se bodo skušali čimprej polastiti mestne občine in z njo »Mestne hranilnice«, ki ima za 45 milijonov vlog. Zato forsirajo vzpostavitev gerentstva. Polastiti se hočejo tudi »Mestne premoženjske uprave«, ki reprezentira vrednost kakih 100 milijonov zlasti v gozdovih. Oprt na ta dva faktorja upajo vpletati v Kočevje svojo lastno banko ali zanesljivo podružnico, da tako dobe velefinanco v svoje roke. To je torej načrt »mladih«. To delovanje in razdiranje obstoječega pa kaže vse trezne elemente brez razlike narodnosti v Kočevju na plan. Kaj mladi znanjo, so pokazali pri »Splošnem Nakupovalnem Društvu«, ki so ga pod vodstvom velebauerpartajlovcem Ganglmayerja in Roma spravili od cvetočega podjetja na kant. Zadel bosta skupaj dve ideji: ideja mirnega sožitja in sodelovanja v blagor vseh in ideja nemško-nacionalne nestrpnosti.

POSVETOVANJA NEMŠKE VLADE.

Berlin, 31. julija. (Volff.) Včeraj popoldne je državni kancelar sklical v svojem uradu konferenco vodstva strokovnih organizacij, uradništva in vlade, ki je podrobno razpravljala o težkem gospodarsko-političnem položaju. Kancelar je polnil možnost posojila, prilagoditev državnih dohodkov naraščajoči brezvrstnosti denarja in težkem problemu prehrane. Zastopniki delavski združbeni so priporočili ukrepe, ki bi omogočili stabilne finančne razmere in ustvarili podlago za zboljšanje gospodarskega položaja sploh.

Berlin, 31. julija. (K.) Med pogovorom državnega kancelarja z državnimi tajniki pristojnih ministrov je veliki župan mesta Berlina Böss na čelu deputacije mestne občine včeraj ponovno podrobno predložil sedanjo bedo v Berlinu. Veletrgovini je treba potom zadostnega odobrenja de-

viz omogočiti, da v zadostni meri preskrbi berlinski trg z živilci. Državni kancelar je izjavil, da so katastrofalni padeč marke v veliki meri zakrivilji Francozi, ki plenijo v zasledenem ozemlju velike vsote denarja. Sedanje razmere na trgu gredo za tem, da se zniža inozemski kurz marke. Na to je dr. Cuno poiznjal, kako namerava vlada potom zvišanja davkov in posojila preprečiti nadaljnjo inflacijo.

FAŠISTI NAPOVEDUJEJO ITALIJANSKIM KLERIKALCEM BOJ.

Rim, 31. julija. (Izv.) Vrhovni fašistovski svet je izdal manifest, v katerem konstatira hitri razmah in napredek fašistovske organizacije, ki se je pomnožila od 300.000 na 500.000 dobro organiziranih in discipliniranih članov. Vrhovni svet proglasi Don Sturza in njegovo stranko za sovražnika Mussolinijeve vlade ter napoveduje boj na nož. Kot sovražniki vlade se proglašajo tudi unitaristični socialisti.

Telefonska in brzojavna poročila

Kritični položaj v paritetni komisiji.

Italija noče več popuščati. — Reško vprašanje odvisno od jugoslovanskega stališča.

Sušak, 1. avgusta. (Izv.) Po poročilih, ki so danes po polnoči prispela na Reko iz Rima, je paritetna komisija včeraj nadaljevala svoja oficijska pogajanja.

Pričakovana rešitev reškega problema ni sledila. Od ital. strani naglašajo, da je Italija v dosedanjih pogajanjih šla do skrajne meje popustljivosti, da ona sedaj pušča Jugoslavijo v položaju, da pridejo od njene strani gotovi predlogi, ali pa da izjavijo, da so nemožno vsa nadaljna pogajanja glede ureditve reškega problema.

Vtisi v Budimpešti o sinajski konferenci.

Madžari nezadovoljni s sklepi konference. — Madžarske intrige.

Budimpešta, 1. avg. (Izv.) Predsednik narodne skupščine Huszar je v razgovoru izjavil, da je konferenca Male antante v Sinaj velike važnosti in velikega interesa za Madžarsko. Madžarska je zainteresirana, da pride do sporazuma z Malo antanto.

Budimpešta, 31. julija. (Izv.) Madžarski politiki so nezadovoljni z rezultati sinajske konference. To splošno nezadovoljstvo dobiva izraza tudi v članih madžarskega tiska, ki skuša z ogorčenostjo protestirati proti sklepom konference v zvezi madžarskega posojila. Tisk zavrača zahtevo Male antante, da se ji dovoli kontrola nad Madžarsko, kar bi pomenilo vmešavanje v notranje razmere. Oficijski tiskovni biro pa lansira v inozemsko javnost vest, da je Anglija pritiskala na dr. Beneša v vprašanju madžarskega posojila in da je sedanj sklep sinajske konference

Rim, 31. julija. (Izv.) Jugoslovanska in italijanska delegacija paritetne komisije ste se danes sestali na oficijsko sejo.

Na tej seji je jugoslovanska delegacija pojasnila stališče beogradske vlade. Tu pričakujejo, da pogajanja ne bodo dolgo trajala, verjetno je še do konca meseca avgusta.

V italijanskih krogih izjavljajo, da je mnogo odvisno od jugoslovanske delegacije, če bo konferenca imela pozitivne ali negativne rezultate.

Italija je že na konferenci v Opaži šla do skrajnih meja popustljivosti.

le modus, s katerim skuša Mala antanta ohraniti svoj dosedanj prestiž v Sredni Evropi in prikriti kapitulacijo pred madžarskimi zahtevami.

Budimpešta, 1. avgusta. (Izv.) Potom londonskega »Daily Herald« so Madžari forsirali poročilo o sestavi novega srednjeevropskega bloka. Ta blok držav naj bi funkciral kot protitež Mali antanti. Blok imajo tvoriti Turčija, Madžarska in Bolgarska. Poročilo o tem bloku je baje tako vplivalo na Malo antanto, da je zavzela na sinajski konferenci pomirljivejša stališča napram Madžarski. V dobro informiranih krogih trdijo, da se že vodi pogajanja med Turško, Madžarsko in Bolgarsko in da ta pogajanja podpirate Anglija in Italija.

Demonstracija italijanskega prestolonaslednika proti Jugoslaviji.

Zader, 31. julija. (Izv.) Včeraj je na svoji jahti prispel v Zader italijanski prestolonaslednik Umberto. Zadrsko italijanstvo mu je priredilo najsvetnejši in najpompoznejši sprejem. Svečanosti so imele kolosalen obseg. Po mestu se je vil dolg spreved manifestantov, ki so nosili razne nadpise z protijugoslovansko tendenco in ki so vzklicali: »Doli z Jugoslavijo!« Značilen je bil napis: »Dalmacija pozdravlja kraljeviča nade!« V Zadru se je včeraj vršil tudi kongres takozvane »Lega Navalca«, ki ima imperijalistično načrtan program z devizo: popolno gospodarstvo Italije nad Jadranom! Tega kongresa se je oficijsko udeležil tudi italijanski prestolonaslednik Umberto. Prestolonaslednik je pa dalje obiskal tudi razna društva in organizacije, kakor tudi privatnike, ki so pred vojno delovali proti Hrvatim in Srbom.

Sinajska konferenca.

Sinaja, 31. julija. (R. O.) Na zadnji seji konference je bilo v razpravi tudi vprašanje madžarskega posojila in se je določil pismeni sklep, da se reparacijski komisiji predlože pogoj Male antante za dvigovanje zastavne pravice in da se ustanove pogoji kontrole, da Madžarska posojila ne vporabi v oboroževalne svrhe in tudi ne v propagandistične svrhe. Glede akcije napram Nemčiji se je doseglo soglasje, da Mala antanta popolnoma soglasja z akcijo velikih zaveznikov.

Pričetek ostre kampanje za občinske volitve v Srbiji.

Beograd, 1. avg. (Izvir.) Polagoma se je pričela razvijati ostra volilna borba za občinske volitve v Srbiji, ki se vrše dne 18. avgusta t. l. Glavna in hujša borba se vrši med demokratki in radikali. Občinski volitvam pripisujejo veliko politično važnost, kajti je volitve imajo pokazati pravo sliko, kako zaslimbo imajo politične stranke med narodom. Opozicijske stranke skušajo po važnejših mestih organizirati skupne bloke proti radikalni stranki.

Veliko zanimanje za izid občinskih volitev vlada posebno za Beograd. Tu se je ustanovil med demokratki in ostalimi strankami meščanski blok, ki je sestavljen kandidatsko listo z nosilcem ing. Savčičem demokratskim poslancom.

Med radikalnimi vstajam je zavladalo veliko ogorčenje, ker so je Stojan Protič s svojimi neodvisnim radikalni pridružil meščanskemu bloku. Stojan Protič je dobil pri zadnjih skupščinskih volitvah v Beogradu nad 600 glasov. Ti glasovi bodo odločilni. Zadnjič je bila zelo mala razlika med demokratki in radikali. Z gotovostjo pričakujejo zmago meščanskega bloka in postane, kakor zatirajo demokrati, krog, mestni župan ing. Savčič, ki je kot strokovnjak zelo priljubljen.

El, prijatelj Privošč! si par uric odmora in pohiti v nedeljo v Dol. Logatec k otvoritvi Sokol-skega doma!

Bodoči program Narodne skupščine.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Na zadnji seji je ministrski svet razpravljaj tudi o glavnih točkah bodočega programa narodne skupščine, ki se ima po končanih parlamentarnih počitnicah dne 20. septembra sestati na jesensko zasedanje. Delovni program do konca leta ima v glavnem obsegati te točke:

1. Zakon o srednjih šolah in srednjoškolskih profesorjih.
2. Zakon o službeni pragmatiki za uradnike in nameščence državnih železnic.
3. Zakon o organizaciji sodišč in o sodnikih.
4. Zakon o proračunu za l. 1923/24.
5. Zakon o centralni upravi.
6. Zakon o ureditvi mestnih občin.
7. Zborovalni in društveni zakon in
8. Tiskovni zakon. Ta zakon izdeluje posebna komisija. Načrt zakona ima biti v najkrajšem času definitivno izdelan.

Bolezen prezidenta Hardinga.

San Francisco, 31. julija. (K.) Danes ob 4.15 zjutraj je bilo stanje prezidenta Hardinga resno. Potrjuje se, da ima Harding nevarno pljučnico.

Pet njegovih zdravnikov je izjavilo, da gre za življenje in smrt, pripomnili pa so, da je njegova konstrukcija taka, da bi mogel krizo preboleti.

Domači zdravnik prezidenta je izjavil, ako bolnik zamore kljubovati prvim napadom bolezni, da bo pljučnico prebolet.

San Francisco, 31. julija. (K.) Zdravniki prezidenta Hardinga izjavljajo, da je njegovo stanje resno, ker so se na desnem pljučnem krilu pojavili karakteristični znaki pljučnice. Zadnji bolniti o stanju prezidenta pravi, da je še vedno resno in da je opaziti močan pritok krvi k pljučam.

STANJE SE IZBOLJSUJE?

San Francisco, 31. julija. (Reuter.) Po zadnjem poročilu o stanju prezidenta Hardinga se je pojavilo po polnoči izboljšanje.

SESTANEK DR. BENEŠA Z GROFOM BETHLENOM.

Dunaj, 1. avgusta. (Izv.) Na svojem povratku v Prago se ima po poročilu »Neue Freie Presse« sestati dr. Beneš z grofom Bethlenom na Dunaju kot nevtralen mestu. Po izjavi dr. Beneša je imela Sinajska konferenca popoln uspeh. Konferenca je najprej sklenila, da se privoli v dvigovanje zastavnih pravic v zvezi madžarskega posojila in da se imajo pozneje oblika in način ostalih garancij k mirovni pogodbi določiti.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V NEMČIJI.

44 mrtvih, 34 težko ranjenih.

Kassel, 31. julija. (Izv.) Danes zjutraj je skočil na postaji Kreinsen s tira brzovlak Hamburg-München. Nastala je velika železniška katastrofa, ki je zahtevala več človeških žrtv. Vzrok katastrofi še ni popolnoma ugotovljen.

Politične vesti.

= Vprašanje dopolnitve vlade.

Beograd, 31. avgusta. (Izv.) Pričakovana definitivna dopolnitev vlade do danes še ni sledila. Z Bleda se ni prišlo kraljevo odobrenje ministrske liste, ki jo je bil predložil Pašić. Za danes dopolnitev je sklicana seja ministrskega sveta, ki ima definitivno rešiti to vprašanje. Brezdvomno je samo dejstvo, da minister pravde dr. Laza Marković v resnici definitivno izstopa iz kabineta. Za ministra agrarne reforme predlagani posl. Simonović je odklonil sprejem tega portfelja iz zdravstvenih razlogov.

= Odhod dr. Ninčica na Bled. Danes je prispel zunanji minister dr. Ninčič iz Sinaja v Beograd. Ministrskemu svetu je predložil obširneše poročilo o konferenci Male antante. Zunanji minister odputuje danes ali jutri na Bled, da poroča Nj. Vel. kralju o sinajski konferenci.

= Odstop vojnega ministra. Po poročilih namerava minister vojne in morarice, general Pešić po uveljavljenju zakona o ustroju vojske in mornarice odstopiti in bo prevzel zopet mesto šefa generalnega štaba. Za njegovega naslednika se smatra generala Tucakovića ali Smiljanica.

= Odhod Pašića v inozemstvo. Radi neregulirane vprašanja dopolnitve kabineta se zavlačuje odhod Pašića v inozemstvo. Odhod ima slediti takoj po poročilu zunanjega ministra o sinajski konferenci. Kakor poroča današnja »Samouprava«, ima odputovanje Pašića slediti v najkrajšem času. Ministrski predsednik Pašić ostane v inozemstvu nad mesec dni. Večji del odmora preživi Pašić v Marijanskim Laznih.

= Potovanje ministra dr. Markovića v Švico. Beograd, 1. avgusta. (Izv.) Vašemu dopisniku je odstopil minister pravde dr. Laza Marković izjavil, da odputuje na vabilo ženevske univerze v Švico, kjer bo imel več predavanj o ustavni in upravni ureditvi naše države. Dne 25. in 26. avgusta t. l. priredi dr. Marković na ženevski univerzi dve predavanji o ustavni ureditvi kraljevine SHS.

= Imenovanje našega poslanika za Prago. Kakor smo že včeraj kratko omenili, je sedanjí pomočnik zunanjega ministra pooblaščen minister Ljuba Nešić definitivno imenovan za poslanika v Pragi. Novi poslanik odputuje v najkrajšem času iz Beograda na svoje službeno mesto.

= Dr. Marković — novinar. Pred svojim odhodom v Švico je prevzame dr. Marković posle direktorja glavnega organa radikalne stranke »Samouprava«. Radikalna stranka namerava svoje glasilo reorganizirati in reformirati. »Samouprava« bo izhajala na večjem formatu. Dr. Marković bo dajal listu glavne smernice idej narodno-radikalne stranke.

= Vohunska afera. Zagrebška vohunska afeta, o kateri je zagrebško in ostalo časopisje objavljalo senzacionalna in pretirana poročila, se bliža svojemu koncu. Na podlagi zbranega materijala je beogradski preiskovalni sodnik odredil, da so se takoj spustili na svobodo vsi obdolženi razun dveh, ker proti nim ni bila podana stvarna obtožba. V nadaljni preiskavi sta ostala le Danica Androlić in pa musliman Suleman Abdagić, proti katerima je utemeljena obtožba radi vohunstva in veleizdaje.

= Vprašanje bolgarskega izhoda na morje. Zunanji minister Kalfov je razgovarjal te dni z dopisnikom »Times« o perečem vprašanju izhoda na Egejsko morje. Dejal je med drugim: Bolgarija utemeljuje svojo pravico do izhoda na Egejsko morje s čl. 48 neuilske pogodbe. Svečane okoliščine, pri katerih je bila pripravljena in sklenjena ta pogodba, je opravljala nado, da bo Bolgarija dobila kot odškodnino za njene velike žrtve (?) nekaj pozitivnega, ne pa samo dozdevni privilegij. Po večmesečnem naporu se je zaveznikom posrečilo mirnim potom rešiti turško-grški spor. Nič se ne raduje bolj iskreno kakor Bolgarija, da je urejen konflikt, ki se tiče tudi njenih mej in je povzročal velike težkoče. Bolgarija iskreno želi miru in upa, da tudi v slučaju, če konference v Lausanni ne bo rešila vprašanja bolgarskega izhoda na Egejsko morje, vesele ne bodo pozabile na to in bodo v kratkem na primeren način in pravočasno ustregle bolgarski zahtevi Bolgarija mora za vsak slučaj ponovno poudariti, da vsi dosedanj predlogi ne zadovoljujejo njene težnje in ne nudijo nobene garancije, da bo to vprašanje ugodno rešeno. Gotovi krogi so predlagali, naj se Bolgarija sporazume glede izhoda na morje neposredno z Grško. Načelno tej izjavi ne nasprotujemo, ne verujemo pa, da bi ta akcija imela uspeh, zlasti ker je Karagač oddan Turčiji.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Klerikalna teorija o kuluku magistratnih uslužbencev. — Pričetek proračunske razprave.

Ljubljana, 31. julija 1923.

Brez velikega zanimanja galorije je občinski svet pričel danes proračunsko razpravo. Zanimivo je, da vodilna večina ni mogla predložiti vsem občinskim svetovalcem po en eksemplar definitivno izgotovljenega proračuna. Na strojeplisu pisane provizorične izvede so prešli samo nekateri. Med razpravo dnevnih točk je klerikalni leader, ki igra prvo vlogo, v zboru večine, razvijal teorijo o gasilskem kuluku, kateremu bi morali biti podvrženi vsi magistratni uslužbenci, ker jim je večina zvišala plače. Tekom proračunske razprave so klerikali napovedali velika razkritja o gospodarstvu prejšnjega občinskega sveta. Neki klerikalni član skonstruirane komisije je danes prvi odkril gorastano okolnost, da baje dohodarstveni urad nota bene ni bil skonstruiran od 1. 1896.

Župan dr. Lj. Perč je ob 18.30 očitno za 18. uro določeno redno javno sejo občinskega sveta. Naznanil je, da se je razmatral rogaškoslavinjski zdravilišča dr. Šter zahvali za pesnik Stritarju od občine naklonjeni prispevek v znesku 1000 dinarjev. V mestni stalni zdravstveni svet je Društvo Slovenskih zdravnikov delegiralo dr. Jos. Tiskarja in dr. Matijo Ambroziča. Na mesto odstopivšega obč. svet. Ign. Mineva je delegiran v odbor za mestno elektrarno in primarno soc. dem. obč. svet. Čelenski.

RAZNE TEKOČE ZADEVE.

V občinsko zvezo je bilo na novo sprejetih 27 prostincev.

Mestni občinski svet je dalje sklenil, da vloži priliz na ministrstvo notranjih zadev proti suspenziji delovanje sedanega mestnega šolskega sveta od strani pokrajinske vlade. Priliv navaja tri razloge.

Občinski svet je dalje votal naknadni kredit za zgradbo II. stanovanjske hiše na Prulah v znesku 3.300.000 K. Sklenjena je bila dalje delna prezidava mestnega zavetišča za omenjene. Občinski svet je zavrnil priliz Viktorja Kalana radi drvarnice na dvorišču hiše št. 52 na Poljanski cesti. Dodeljena je bila I. Ožman in E. Podkrajsku parcelacija parcel na Mirju v svrhu zidave stanovanjskih hišic. Finančnemu odseku se je odkazal predlog za zgradbo ograje in hišice na centralnem šolskem vrhu in izrišču v Trnovem.

Občinski svet je ukinil potnično učiteljem na Barju z motivacijo, da tudi drž. uradniki ne dobivajo take pristojbine, če stanujejo izven Ljubljane. Gre proti naprednim učiteljem.

RAZPRAVA O GASILSKEM KULUKU.

Obč. svet. Josip Pirc (kler.) kot poročalec upravnega odbora mestnih voženj je predlagal, da se morajo vsi uslužbenci in profesionalisti, nastavljeni na mestni pristavi, pritegniti h poklicnim gasilcem ter imajo sestaviti »gasilsko četo« na pristavi. Poročalec je zahteval, da bodi ta služba za vse uslužbenke obvezna v smislu statutov. (Klic obč. svet. Josipa Turka: Druga prisilna delavnica!)

Obč. svet. dr. Milan Lemež (kom.) je v imenu kluba NDS odklonil ta predlog klerikalcev. (Klerikali poparjeni!), ker se delavci temu upirajo.

Obč. svetnik dr. Ivan Stanovnik (kler.) je skušal teoretično zagovarjati klerikalni predlog, češ da je nimenst. S povzemanjem plač magistratnim osebam — kar odgovarja stališču socialne pravičnosti — ima magistrat pravico zahtevati od uslužbencev vestno in dobro vršitev službe. Delavci mestne pristave imajo dolžnost vršiti pošteno od občine zahtevano delo! (Dr. Lemež: »To je kuluk, kar predlagate!« Klici: Občinski kuluk! Občinski kuluk!) Stanovnik: »Mestna občina ima pravico zahtevati od mestnih uslužbencev za plačo pošteno in vestno delo!« (Klici: »Ne kuluka!«)

Obč. svet. Fran Rupnik (nar. soc.) je bil proti predlogu, omenjajoč, da ima mesto Zagreb samo 16 poklicnih gasilcev. Protestiral je proti takim in sličnim predlogom, ker bi se lahko zgodilo, da bi večina enega dne primorala radi povziranja plač tudi mestne uradnike k temu, da bi morali vselej hiteti kot gasilci na pozorišče. Klici odobravanja: »To je točno! Tako je! Dobro je!« »Dovolj imamo izdatkov za te poklicne gasilce!«

Obč. svet. Ivan Podbevšek (nar. soc.) je navajal stvarne razloge proti predlogu, ker uslužbenki za plačo vrše vestno določeno jim delo. Občina drugih del ne more zahtevati.

Govorili so še proti predlogu obč. svet. Glavan (soc.) rekoč: »To ne gre!«, obč. svet. Čepelnik (soc.) ki se bori za čim daljšo znižanje delavnege časa (Klici: Triurni delavnici!) obč. svet. Mikošič (kom.) protestirajoč, da se ne sme s sldom gnati uslužbencev v gasilski poklic.

Obč. svet. dr. Stanovnik (kler.), vdeč nezadovoljstvo, je retiriral ter izjavil: »Stvar naj se vrne odseku!« (Velik smeh v zbornici!) Podžupan, ogorčen, je začel brati levite komunistom: »V odseku glasuete za predlog, v zbornici pa nastopate proti!« (Klici proti Stanovniku: »Slo je pod roko!«)

Župan je dal predlog dr. Lemeža, da se stvar vrne odseku, na glasovanje. Predlog je bil sprejet. (Veselo!) Obč. svet. Josip Turk: »Ulice se pa le bojit!« Dr. Lemež zadovoljno: Situacija je rešena!

PRORAČUN ZA DRUGO POLOVICO LETA 1923.

Sledila je za tem razprava o proračunih nekaterih mestnih podjetij za drugo polovico leta 1923. Vsi proračuni so bili sprejeti.

Mestni pogrebni zavod. Bilanca za prvo polovico izkazuje dohodkov 43.751,91 Din, izdatkov 36.466,02 Din, tedaj prebitka

7.285,89 Din. Proračun za drugo polovico: potrebiti 340.813 Din, kritje pa 355.332 Din, torej prebitka 14.518 Din. Proračun je bil sprejet. Sprejeti so bili še nadaljni proračuni mestnih podjetij. Mestna kladnica izkazuje potrebiti 425.100 Din, mestna oripraga 786.800 Din.

Daljša debata se je razvila pri proračunu dohodarstvenega urada.

Obč. svet. Likozar (dem.) je grajal okolnost, da se v kočijah vozijo revidirni razne mitnike. Po pet ljudi revidira eno mitnico.

Revidirno mitnico so zagovarjali obč. svet. Tokan in obč. svet. dr. Stanovnik. Referent Moškerč Miha je zagovarjal pravice skonstruirane komisije ter hotel ugotoviti, da dohodarstveni urad že ni bil od 1896 skonstruiran. O revidirni tega urada pa je molčal.

Za tem so sledili razni mimi predlogi klerikalnih obč. svetovalcev, na kar je župan ob 20. zaključil sejo.

Pred zaključkom se je obč. svet. Fran Rupnik (nar. soc.) odločno protestiral proti temu, da občinski svetovalci še do danes niso prejeli pravilno izdelanega proračuna in ne morejo imeti vpogleda v finančno stanje občine, ker je magistrat razdelil le med nekaterim nekaj eksemplarov. Zahteva, da se do prihodnje seje izroče izvidi proračuna vsem občinskim svetovalcem.

Prihodnja seja nadaljuje glavno proračunsko debato. Kolikor smo informirani izkazuje proračun za II. polovico leta 1923, nad 9 milijonov potrebiti. Deficit znaša nad 3 milione.

Italij. vojska na Triglavu.

Včeraj je posebna izdaja »Orjuna« razširila po Ljubljani vest, da je oddelek italijanske vojske 25. julija zasedel vrh Triglava in dohode do njega in na ta način stopil na jugoslovensko državno ozemlje. Vest je vzbudila veliko senzacijo. Od svoje strani smo o dogodku zaznali podrobnosti, ki jih objavljamo, da se v celo zadevo vnese mirno posmatranje in da po nepotrebnem ne prispevamo k obsejnim incidentu z Italijo, ki bi utegnil imeti dalekosežne posledice. Očividno nam poroča, da je 25. julija prispel na vrh Triglava večji oddelek alpinov z namenom, da oficijelno in v imenu italijanske vojske zasede vrh Triglava. Zasedba je bila mišljena kot protiakcija na »zasedbo« Triglava po »Orjuni«, ki se je izvršila 15. julija, ko so morali italijanski vojaški obstati na provizorični kljub. Na vrh so lezli popolnoma tiho, kljub polni bojni opre. Sli so po Kugyevji poti, najprvo alpinici-vojaki, nazadnje pa alpinici-godbeniki s flavtami in basi. Kakih 50 m pod vrhom so se ustavili in začeli pomenkovati. Po kratkem posvetovanju so opodslali na vrh močno predstražo, da poizveduje, ali se nahajajo v bližini srbski vojaši in ali bi streljali v slučaju prekoračenja državne meje. Od prisotnih turistov pa so prejeli obvestilo, da se srbski oddelek nahaja na Kredarici in da bi mogel v eni uri prispeti na vrh. Te vesti so se alpinci vidno ustrašili. Medtem je prilezel do Aljažvega stolpa tudi alpinisti kapetan ter vojaše začel bodriti, da teče provizorna meja po vrhu Triglava in da tvori shramba za knjigo in štampiljko tozadevni provizorični mejnik. Jugoslovenski turisti so protestirali proti takemu tolmačenju provizorične meje, ki teče po časopisnih vesteh baje 20 m pod vrhom (tako naši turisti!). Kapetan jim je odgovoril, da ne poznajo rapalske pogodbe! Ob enem je naprosil naše turiste, naj sporoče Orjunašem, ki so 15. julija zabranili dostop italijanskim vojakom na vrh »Tricornar«, da bodo alpinici prisiljeni napraviti v ponovnem slučaju kazensko ekspedicijo do Aleksandrove kočje in se tamkaj primerno osvetiti. Med tem pogovorom so prilezle do Aljažvega stolpa kar tri stotine alpinov in zasedle vrh ter postavile seveda tudi po dohodnih poteh. Zadnji so pripadali alpinici-godbeniki. Kmalu je celo družbo zavila gosta megla. Godba je zaigrala alpinsko koračnico, ki jo je spremljalo petje alpincev-vojakov. Alpinci so bili Italijani, med njimi pa je bilo tudi precej Nemcev iz Tirolske in tudi nekaj Slovencev iz zasedenega ozemlja. Občleni so bili slabo, oboroženi pa od nog do glave, s karabinkami, z bajoneti in z ostrimi naboj. Ker se je bližal čas, ko so imeli dospeti Srbi, je dal kapetan povelje za odhod. Prej pa je bataljonski trobentač zatrobil proti zapadu in javil Italiji, da stoji alpin na budni straži svetih italijanskih mej. Po ti ceremoniji so se začeli med vzlikanjem »Evviva li Italia!« premikati navzdol. Tako poročilo očividca. Izvedeli smo, da se nahaja letno taborišče oddelka alpincev v Zadnjičici in da ostanejo še cel mesec v Trenti. Ni torej izključeno, da se bodo Italijanski vojaški oddelki povzpeli še ob eni ali drugi priliki na vrh Triglava.

V interesu varnosti naših planincev, pa tudi radi javnega reda zahtevamo od vlade, oziroma od pokrajinske oblasti v Ljubljani, da nemudoma ugotovi točno provizorično mejo in da o tej meji izda slovenski turistovski javnosti jasna in popolna navodila. Če je italijanska vojska prestopila državno mejo, tedaj jo je treba po predpisanih diplomatskih poti opozoriti na prestop. Predno pa začnemo s kako protiakcijo, je treba avtentične objave naše provizorične državne meje na vrhu Triglava. Prepričani smo, da v tem slučaju odpadajo incidenti, pa tudi vznemirjanja, ki jih taki incidenti vzbujajo v slovenski javnosti!

Vlada oziroma kompetentna državna oblast naj nujno odloči, kod teče meja in kdo ima pravico dostopa na obsejne vrhove. Potem bomo lahko sodili o incidentu ter zavzeli stvarno in pošteno stališče, ki bo odgovarjalo našim nacionalnim čustvom.

Gospodarstvo.

—g Novosadski blagovna borza 31. jul. Na produktivni borzi notiralo: Bačka pšenica 78/82, 1—2%, 11 vag. 370—362,50, nova bačka 78/79 kg. 2% prinesli, 100 % kase 5 vag. 356,25, stara bačka 77/78 kg. 2—3% ponudba 370, srbska nova 78/79 kg. 2—3% pariteta Beograd, dupl. kasa 25 vag. 350—342,50, bački ječmen 64/65 kg. 1 vag. 300, banatski 63/64 kg. 1 vag. 287,50, bačka koruza 9 vag. 287,50—285, pšenična moka »0« bačka 1 vag. 582,50, »2« ponudba 550, »3« ponudba 500, »6« 1 vag. 450, »6« za avgust 2 vag. 435. Tendence neizpremenjena.

—g Dobava papirja in drugih pisarniških potrebščin. V pisarni intendanture III. pomorske obalske komande v Titvu (boka Kotorska) se bo vršila dne 27. avgusta t. ob 11. uri dopoldne prva ofertalna licitacija za dobavo različnega pisarniškega papirja in drugih različnih pisarniških potrebščin. Natančnejši podatki s predmetnimi pogoji so zainteresirani na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

—g Dobava belega mila. Pri direktili državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 27. avgusta 1923 ofertalna licitacija za dobavo 1500 kg belega mila za pranje. Specijalni pogoji za dobavo mila so zainteresirani na vpogled v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

—g Kmetijski pouk po deželi: Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca avgusta sledeča predavanja: V nedeljo, dne 5. avgusta: 1.) V Aidovcu, po masi v šoli, o krmni in sadjarstvu, Kafol; 2.) V Novi vasi pri Lescah, o kmetijstvu, Gunšić; 3.) V Libečah, o poljedelstvu, Wernig. V sredo dne 15. avgusta: V Štrek-ljevcu v šoli, o odbiri semena, Konda.

—g Obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru in Ljubljani. V šolskem letu 1922 in 1923 se je v Mariboru vršil pouk. Ljubljana pa je bila brez pouka za valjenje. Število učencev je bilo 826, od teh 624 vajencev in 212 vajenk, ki so se poučevali v 20 razredih. Večje število se je moralo odkloniti ker iz gmotnih razlogov ni kazalo otvoriti nadaljnjih razredov v Mariboru. V Ljubljani se je pa kratkotalo zaprla šola za valjenje v preteklem letu. Za bodočo šolsko leto je pa vprašanje, kako bodo prizadeti čimtelji rešili zadevo — za kritje učnih stroškov, da ne bodo vajenci zopet brez šolskega pouka v Ljubljani. Leto 1909 smo imeli v Ljubljani za mehaniški stroko 166 učencev, za stavbiško 178, za trgovsko 168 skupaj 512 učencev na obrtno-nadaljevalni šoli v Ljubljani. Letos pa imamo samo pri strojih tov. čez 180 vajencev, tako da število vsled vajencev in vajenk presega čez 900. Edino v grafični in trgovski stroki se resno dela, da se pouk ne ustavi ter bodo podjetniki kot društva pripisali večje zneske za kritje šolskih stroškov. Za vsa druga podjetja pa ne bo drugega izhoda, da plača podjetnik (mojster) za vsakega vajenca na leto za vzdrževanje obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani po 50 Din na leto.

—g Češkoslovaško zrakoplovstvo. Po sporočilu iz Prage se bode letos tudi Češkoslovaška republika udeležila aviatične razstave v Goeteborgu z letali lastne konstrukcije in izdelave. Češkoslovaška letalna industrija bo razstavila vojaška in prometna letala. Znatna ustvarjalna sila in pravičen smisel pomena aviatike mlade Češkoslovaške republike je dokaz, da je v prvih štirih letih svojega obstoja v splošnem srednjevropskem vrenju zamogla osredotočiti toliko energije, da je ustvarila lastno aviatiko — celo lastne tipe in se v vrsti starih evropskih držav izpostavila s svojimi letali na razstavi v Goeteborgu splošni strokovni kritiki. — Smo nadvse radovedni na češkoslovaško razstavno ekspedicijo. V ostalem ne bomo mnogim češkoslovaški piloti s svojimi letaki nepoznani, kajti pri lanskih aviatičnih tekmah v Curlihu so se na mednarodnem forumu prav dobro izkazali. — Vsekakor razumemo prirojeno voljo in težnjo čsl. aviatikov po potrebi konstruktivne in izdelovalne samostojnosti, kajti to zahtevalo v primeru z ostalimi državami popolnoma drugačne razmere in teritorialno položaj države same.

—g Veliki internacionalni žumarski sejem v Lyons. Od dne 6. — 21. oktobra t. l. se bode vršil v Lyons eden največjih in najzanimivejših žumarskih sejmov, na katerem se bo moglo videti vse gozdne proizvode v najpopolnejši in najvestnejši izgotovitvi ter vse vrste strojev in orodij za njih predelavo. Ta petnajstidnevna žumarska razstava se vrši pod pokroviteljstvom ministrov trgovine in industrije, poljedelstva in kolonij. Naše poslanstvo v Parizu je doposlalo poseben povz na vsem našim trgovsko-obrtniškim zbornicam, naj zainteresirajo naše industrijske kroge, da bi se udeležili te razstave Velikega pomena in zelo potrebne je, da vsa naša večja gozdnodolastna podjetja s čim vidnejšo udeležbo na razstavi manifestirajo žumsko bogastvo naše države in visoki razvoj naše lesne industrije. Za natančnejša obvestila se je obrniti na: Agence Commerciale Privilegiée du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes 27, Rue Sala, 27, Lyon. (France).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1923.

— Angliški strokovnjak v Beogradu. Ze več dni proučava angleški general Menche promene razmere naše kraljevine. General Menche fungira kot prometni strokovnjak za Društvo narodov in ima nalogo proučiti prometne razmere Srednje Evrope. Tekom zadnjih dni je imel general Menche dalje konference z ministrom saobračaja dr. Velizariem Jankovičem in njegovim pomočnikom Avramovičem. Zanimaj se je za organizacijo prometa naše države in organizacijo prometne službe na železnih in na rekah. Njegove konference so informativnega značaja. Danes zvečer priredi vlada na čast generalu Menchu banket. Jutri odpotuje general Menche preko Zagreba v Gradec.

— Gosp. veliki župan dr. Lukan se je vrnil iz Beograda in sprejema stranke od petka dalje. Sprejemni dnevi ostanejo kot doslej torek, sredo in petek.

— Za rektorja na kr. veterinarski visoki šoli v Zagrebu za leto 1923/24 je izvoljen profesor dr. Peter M. Giurič.

— Za zgradbo sokolskega doma Sokola I. na trgu »Tabor« je upravni odbor Narodne tiskarne v svoji seji 26. julija naklonil znesek 3000 dinarjev. Naj bi temu zgledu sledile druge korporacije.

— Izpit za rezervno podporučnika so prestali v Novem Sadu nastopni slovenski dijak-aviatiki: Bogomil Vrhunec, Anton Reiser, Stane Trček, Ivan Pirnat, Ivan Senk, vsi iz Ljubljane; Rudi Rudolf, Ludvik Gruđen, Anton Vergelj, Avgust Stalovsky, vsi iz Šiške; Vekoslav Fabič, Tonček Fabjan, Drago Simončič, Tone Simončič, Viktor Gračner, Albin Draksler, Rudi Horvat, Walter Horak, Anton Rojko, France Janežič, vsi iz Maribora; Jože Pavček, Novo mesto, Ciril Sadar, Celje, Jože Uršič, Št. Jurij ob I. 2., Stane Ruter, Slovenj Gradec, Ivan Vrbič, Ribnica, Franjo Martelanc, Kočevje, Alojzij Piceli, Kočevje, Davorin Tratnik, Idrija, Ludvik Mlakar, Udmat, Tonček Rojce, Sličina.

— Smrt dveh uglednih mož. Iz Maribora nam pišejo: Umri je ruski glasbenik Valentin Čibulovskij. Svojtčas je bil v Moskvi gardni kapelnik. Tekom vojne je prišel v taborišče Strnišče in od tam v Maribor, kjer je marljivo deloval na glasbenem polju. V soboto je bil še v kavarni, v nedeljo je ostal doma in v ponedeljek zvečer je umrl baje v sled zastupljenja krvi. Pogreb bo v sredo popoldne. Za to smrtno vestjo je prišla kmalu druga: umrl je g. Jernej Ankrst, rodom ljubljanc, bivši generalstabin major. Zbog svojega prijaznega obnašanja je bil zelo cenjen kot častnik in v najnevarnejših urah Maribora se je krepko uveljavil v našo korist. Po vpokojitvi je prevzel zastopstvo Delniške pivovarne v Mariboru in sodeloval je uspešno tudi pri gradbeni akciji v Mariboru. Preobložen je bil z delom in prijemala se je ka bolezen, da se je moral napotiti v bolnico k operaciji, kateri je podlegel. Časten mu bodi spomin, njegovi rodjaki pa naše sožalje. — Dostavljamo še, da je bil Čibulovskij star 35 let, Ankrst pa 42.

— Gasilski kuluk. Prejeli smo iz vrst občinstva: Zakaj je bil predlagan v občinskem svetu gasilski kuluk? Zato: 1.) da se s tem čim prej uniči prostovoljno gasilno društvo, katero hoče slepo slediti klerikalcem, ampak hoče ostati res prava nadstrankarska gas. organizacija; 2.) ker sedanje poklicno gasilstvo nikakor ni voljno opravljati dveh služb, namreč svoje profesionalno gasilsko delo in poleg tega še gasilsko delo. Ono hoče vršiti ali eno ali drugo službo, nikakor pa ne obeh, in nekateri nastavljeni baje že prošijo za premešitev v druge oddelke, kar so si absolutizma, ki vlada v gas. uradu, da bi se jih potolažilo, se je hotelo gasilsko službo raztegniti tudi na ostale mestne delavce in profesionaliste.

— Zakaj so komunisti glasovali proti kuluku? 1.) Ker so ga polomili že z glasovanjem za ustanovitve poklicnega gasilstva in njegovim nesocialnim statutom. 2.) Ker so ga polomili tudi že z glasovanjem proti spremembam pravil prostovoljnega gasilstva, kateremu so s tem tudi naložili neke vrste kuluk, katerega pa baje prostovoljno gasilstvo ni voljno prevzeti; 3.) Ker so njihovi pristajali radi takega nepremišljenega postopanja komunističnih obč. svetnikov z ogorčenjem zapuščali komunistične vrste; 4.) Ker so se vsled tega komunističnim občinskim svetnikom lele odpirati oči in so spoznali, da obč. svetniki nimajo le dolžnosti priključevanja klerikalnim predlogom, ampak morajo predloge preje vsaj površno pregledati.

— Povijanje poštnih pristojbin. Z današnjim dnem je poštna uprava povečala pristojbine za pisma in dopisnice v inozemstvo. In sicer se je povečala pristojbina za dopisnico od 1 Din na 1,5 Din, za navadno pismo pa od 2 Din na 3 Din.

— Smrtna kosa. Umrla je v Dolnicah pri Št. Vidu nad Ljubljano v nedeljo 29. julija t. l. gđ. Marija Sadler, goljenka III. letnika meščanske šole v Škofji Loki. Naj v miru počiva!

— Smrtna kosa. Umrl je včeraj ob 5. popoldne po daljši boleznj poštni nadkontrolor Leopold Wisjan. Pogreb se vrši v četrtek ob 5. popoldne iz Šiške, Celovška cesta št. 67 na pokopališču k Sv. Križu.

— Odkritje novega spomenika v Beogradu. Te dni je bil v Beogradu v Karagjorgje-parku na svečan način odkrit spomenik narodne obrambe. Odkritje so prisostvovali diplomatski kor, vojaški in civilni oblasti in številni vojaški veterani.

— Odkritje spomenike plošče Davorinu Trstenjaku na Humu pri Mariboru, ki je bilo napovedano na 9. avgusta je moralo zagrebško poverništvo UJU preložiti zaradi tehničnih ovir in na izrečno željo občinstva na drugo polovico septembra. Odkritje se bo vršilo na najslavnejši način.

— Razpisano so pošte v: Križevci v Prekmurju, na Bledu, v Dubrovniku, Lofu pri Zidanem mostu in pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah.

— Francoški dar beogradskih zdravnikov. Kot poročalo iz Beograda, je francoska vlada potom svojega poslanika teročila novoustanovljenemu združenju sekundarnih zdravnikov splošne državne bolnice knjižnico, obsegajočo 400 del o zdravstvu. Knjižnica obstoja iz popolnoma novih povolnih izdaj in vsebuje dela glasovitih francoskih medicinskih pisateljev.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 22. do 28. julija izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 12 oseb, 5 moških in 6 ženskega spola, (tujece 5). Smrti vzroki: jetike 1, pljučnica 1, ošpice 1, zastopljenje rane 1, rak 1, drugi naravni gurni vzroki 6, slučajna smrtna poškodba 1. Med tem časom se je rodilo 28 otrok, 17 moških in 11 ženskega spola (mrtvorojenec 1). Naznaniene nalezljive bolezni: Kričnice 1 slučaj, ošpice 1 slučaj in otroška vročica 1 slučaj.

— Naša jugoslovanska morská kopališča. Nekdo, ki se zanima za razvoj naših morskih kopališč, predvsem pa onega v Baški, nam piše: Kje ležijo naša morská kopališča, vidimo na prvi pogled, ko se ozremo na zemljevid Jugoslavije. To so: v Hrvatskem Primorju Kraljevica, Crikvenica, Selce, Novi, ter kvarnerska otoka Krk in Rab. Iz mnohih ozirov se mi zdi najprimernejše morskó kopališče Bačka na otoku Krku. Obmorsko mesto Bačka leži na vzhodnem obronku bačkega zaliva, kateri se v velikem loku zajeda v lepo rodovitno skoraj 1 km široko obdelano dolinico. Domačini so zelo prijazni, sprejemajo tuja kot goste, mu gredo na roko in ga ne izkoriščajo. Morska obal je prekrasna. To so že davno uvideli naši bratje Čehi, ki so si že pred vojno ob najlepši točki na obali postavili obširno kopališko zgradbo, svojo zastavljajo tld. Kopališče Bačka je danes v vsem Kvarneru in na otokih najbolj obiskano. Ni dvoma, da se bo Bačka razvila v moderno morskó kopališče in zdravilišče, ker ima vse predpogoje za to. Maja želja bi bila, da bi si primeren prostor ob lepi obali zagisurili tudi Slovenci in si zgradili vse potrebno za naš obisk tega prekrasnega morskega kraja. Poklicana so v to svrhu v prvi vrsti naša mesta Ljubljana, Maribor, Ptui, Celje itd. V njih naj se dvigne akcija za zgradbo slovenskega morskega kopališča in zdravilišča v Baški.

— Na naslov železniški direktor. Gotovo bo ustrezno celokupno javnosti, zlasti pa nedeljskim izletnikom, ako na tem mestu ponovno približamo, da razmere na naših železnih niso take, kakršne bi lahko bile in morale biti. V mislih imamo potniški promet od nedeljah in praznikov, ki posebno kriči po temeljiti reviziji na gojenjski progi. Ljubljana, ki je vrhu tega obiskuje vedno več tujcev, danes že ni več mesto, ki bi ga bilo mogoče v tem oziru zapostavljati ali prezreti. Naravno je, da občinstvo od nedeljah in praznikov hiti na prosto, zlasti v naše divne gojenjske kraje. Naval na železnico je ob teh dnevih ogromen. Ne glede na to pa zagrebška direkcija ne računa z dejstvi in je preskrbi izletnikom samo en vlak tja (ob 6.4) in nazaj (prihod v Ljubljano ob 21.45). Ostali vlaki za izletnike sploh ne pridejo v postavo, kajti odhajajo iz Ljubljane ob 11. dopoldne je odločno prepozno, vračati se ob 4 pa prezagodaj. Zato je razumljivo, da je naval na ta edini vlak v obeh smereh tedno velik in malo manjka, pa bi se morali voziti po boljševiški metodi na strelah. Greča na kolodvorih je v nedeljo tako velika, da si občinstvo z veliko težavo pribori pot do bagajne in vlaka. Nad polovico potnikov mora med vožnjo ostati v vagonih ali pa celo zunaj na stopnicah, kar je vsekakor nenormalen in nepotreben pojav. Prometnih sredstev in železniškega osebja imamo dovolj, kriva je samo direkcija, ki neče upoštevati interesov občinstva. Čas bi že bil, da se merodajni organi zaneajo in poskrbe vsaj za en izletniški vlak na Gojenjsko tja in nazaj. Ob nedeljah in praznikih je to neobhodno potrebno. Ako ne letos, upamo, da se bo to zgodilo vsaj prihodnje leto.

— »Popravek«. V poročilu o ustavitvi mariborskega knezoškofa v št. 172 je tiskarski škrt storil krivico Glasbeni Matiči: Citati se ima: »Mučen utis je popravil (ne napravil) nastop Glasbene Matice«.

— Iz mariborskih zaporov je pobežal dne 27. t. m. na osem let radi ropa in tabije kaznovani Sebastijan Celincek. Pobežal je obleden v kaznijsko obleko.

— Celjske vesti. — Občinski svet ima danes v sredo izredno občinsko sejo. V tej seji se bo razpravljalo vprašanje elektrifikacije celjskega mesta. — Radi tatvine obli pred celjskim okrožnim sodiščem so bili: tovarniški delavec Jos. Mazej iz Topolšice pri Šostanju radi tatvine usnja v Vošnjakovih tovarni v Šostanju na dva meseca težke ječe; Franc Kumer, delavec in Št. Petra na Kronske gori radi tatvine kolecev v Dolici na tri mesece težke ječe in 15letni pekovski vajenec Anton Plevčak od Šv. Križa pri Slatini radi tatvine obleke in denarja svojem gospodarju na tri mesece težke ječe. — Zlet Celjske Sokolske župe se vrši v nedeljo 12. avgusta v Trbovljah. — Policijska vest. V Mariboru sta pri okrožni sodnji zaprti Karol Vogrin in Franc Šala, katara sta v mesecu juniju tudi v Celju in okolici pokradla nekaj obleke in raznih drugih stvari. Prišla sta takrat baje od nekod iz Savinske doline. Eventualni odkodovaneec naj se zglaši pri policijskem oddelku v Celju, soba št. 12.

— Truplo ponesrečenega čevljarkega vajenca Frana Janežiča so potegnili včeraj zvečer iz Ljubljane, nedaleč od mesta kjer se je utopil. Prepeljeno je bilo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Nesreča pri delu. 66-letni drvar Otor Peteršek na Jančevem vrhu pri Vuhredu si je pri žaganju držal dvakrat 4 prste na levi roki. Prvo pomoč mu je dal zdravnik iz Mariborja. Prepeljali so ga v Maribor z vlakom na koroški kolodvor, odkoder ga je prepeljal rešilni voz v bolnico.

— Zeparji na železnici. Ferdinandu Singerju iz Ljubljane je bila med vožnjo Ljubljana - Zidani most iz žepa ukradena listnina s 5000 dinarji. O prebrisanim žeparju ni sledi.

— Rudniška nesreča. Rudarja Alojzija Erčana, doma iz Kaplje vasi, je večeraj pri kopanju v Krmeljškem rudniku podala plast zemlje in ga smrtno nevarno poškodovala. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnico, vendar ni upanja, da bi okrevljal. Erčan je star 26 let.

— Rekorder aretacijske policije. Zagrebška policija je tekom predvečernega dne aretirala brez razloga 53 oseb. — Dnevno se aretirajo v Zagrebu do 30 ljudi, pri različnih 50 do 60 oseb.

— Tetiva na Bledu. Alekseju Miščenku je bil dne 27. t. m. na Bledu ukraden siv suknjič, v katerem se je nahajalo 1500 dinarjev gotovine, nadalje 800 francoskih frankov, 4 funti sterlingi, 100 turških lir ter razni dokumenti, glaseči se na ime tvrdice Jakara.

— Lep film v kinu Tivoli. Te dni se predvaja I. del znamenitega filma »Otroci teme«. Delanje se vrši v Neaplju, prizori so posneti iz mračnega življenja nižjih slojev velikega mesta in prepleteni z divnimi naravnimi slikami. Osebe so psihološko povsem izpopolnjene in duševni procesi preprostejšega tovarniškega delavca, ki je iz ljubezni do sestre izvršil več zločinov, osvaja gledalca. Njegov originalen pobeg na ladjo, policija za petami in čudovito naključje, ko sreča bogato Američanko, ki se za ljubi v njegovo okornost in originalne manire in ga skriva v svoji garderobi, ljubzensko nagnjenje kapitana, njegova blazna zaljubljenost, neomejena moč ljubljene ženske in končno tragična smrt nesrečnega kapitana, vse to je v filmu izredno zanimivo. Velik užitek obeta tudi II. del.

— Koncert v kavarni »Emona« se vrši vsak dan razen nedelj in praznikov ob 8. uri zvečer. Igra I. ljubljanski salonski orkester. Vstop prost.

— Ljubljenski strojeopisec je edino »STOEWER« zastopstvo Ljubljani, Sečemburgova ulica 6 I.

— Kino Tivoli. »Mož iz Neaplja«, I. del velefilma »Otroci teme« se predvaja samo še danes in jutri. Film je kolosalna atrakcija, ki je nenadkriljiv v krasnih naravnih posnetkih, kakor je tudi vsebinsko in režijsko na visoki. Ne zamudite sezonskega filma!

— Kino Matica. Krasen pustolovski in kriminalni film »Quezdo podgan«, slika iz dne življenja v 5. dežljah. Nad vse zanimive slike iz bojev z zločinci ter temnimi elementi, danes v sredo se predvaja zadnji del. Od jutri dalje se predvaja veleznimiv in razkošno opremljen film »Hilja pod sneženo«.

— Cenjenim inzerentom. — Povožom kongresa učitelstva v Ljubljani v dne 5. in 6. avgusta priporočamo, da se z restavracijami trgovci in obrtniki poslužijo z inzerati v našem listu. Učitelstva dojde do 5000 iz raznih krajev in je v interesu inzerentov, da opozarjajo nase.

— Plameniški srovi. Starši z 8 neposredno otroki, ki nimajo niti najpotrebnejše obleke in hrane in so v skrajno obupnem gnetnem položaju, se obračajo do vseh plemenitih src s prošnjo, naj jim prikažejo na pomoč in vsaj nedolžni deci nekoliko olajšajo težko življenje. S hvaležnostjo se sprejemajo vsakršna darila, kakor stara obleka, čevlji, hrana itd. Pojasnila v uredništvu našega lista.

— Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte »Pekatec«, ki so enako redine, kar meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Sokolstvo.

SOKOL I. IN NJEGOVA MLADINA.
Mnogo mladine je odšlo sedaj o počitnicah na deželo, a vendar jo je še precej ostalo tu. Da se ta ne odhiti društvu in ne zaide na slaba pota, jo je povabil »Mladinski odsek Sokola I.« na Tabor. Tu se zbira mladina vsak dan, se zabava in igra, med odmorom pa ji pripoveduje ali čita nadzorovatelj primerne povesti in pravljice in če je pridna, jo popelje v glasbeno sobo (paviljon) kjer se zapoje marsikaka pesmica. Narasčajo se zabava z balincajem ali pomaga starejši deci ugibati uganke, reševati razne naloge i. dr. O popoldnevih popeljuje vodnice oz. vodnički mladež večkrat v okolici in v vodo. Narasčajo pa hiti še dalje. Minoli teden je oddelek moškega narasčaja napravil dvadnevni pohod skozi Iški Vintgar v Velike Lašče in od tam preko Turjaka nazaj v Ljubljano. To so vam bili veselji in že se menijo o drugih sličnih izletih. Žen. narasčaja politični te dni na Vel. Planino in Kamniško Bistrico. Gotovo bodo i. te se vse vrtnile in hotele tekom počitnic še kam. Tako skrbi Sokol I. za svojo mladino. Ta je vesela in zadovoljna — zadovoljni pa so tudi starši, ker jim Sokol I. s tem lajša skrb za zdravje in razvedril njih dece. In zadovoljen je tudi Sokol I. a še bolj bi bil, če bi se mu vsestransko prišlo na pomoč posebno sedaj, ko je podpora najbolj potrebna.

— Sokol Ježica. Naš II. javni telovadni nastop se vrši to nedeljo, 5. avgusta. K teptim običajnim telovadnim točkam pridelejo po eno posebno točko društva Sokol Ljubljana II. Št. Vid in Ježica. — Odbor.

— Sokol I. V ponedeljek 6. avgusta zvečer je javna telovadba na trgu Tabor. Po telovadbi se vrši istom velika narodna veselica pod vodstvom prireditelne odseka »Sokola I.« Vodniki-vodnice paviljona že tekmujejo s svojimi našteli. Tabor bo praznično narodno obliko. S srčki in nageljčki bodo prepreženi šotori, srčki in nageljčki v avbaj in počah bodo kretali tudi paviljonskih mizah polnih sok — dobrih

sladkih reči. Poleg pestrega zbora paviljonašev sodeluje pri veselici godba dravske divizije, bratški orkester »Sokola I.« in razni drugi godci. Petja in plesa bo obilo. — Vstopnina k veselici je 1 din. Narodne noše dobrodošle. Zdravo! Prireditveni odsek »Sokola I.«

— Sokol v Semeču priredi dne 19. avgusta t. l. javno telovadbo združeno z ljudsko veselico na prostem z bogatim sporedom. Prosi se vsa bližnja bratska društva, da se po možnosti udeležijo navedene prireditve, da pokažejo nasprotnikom ob meji Kočevski narodno društvo, ker jim vedno bolj raste greben vsled ščuvanja od raznih Radičevih gardistov. Torej 19. avgusta vsi v Semeču, ki hočejo par uric preživeti v lepi Belokranjski med vinskih goricami. Vožnja po železnici polovična. — Zdravo!

Dopisi.

— Pohorje. Pisalo nam z merodajne strani: V štev. od 28. julija Vašega cenj. lista se nahaja notica: Mariborske vesti: »Opustošenje Pohorja«. Ker so podatki v tej notici neresnični, blagovolite objaviti sledeči članek: Pohorje, katero šteje po svojih obsežnih gozdovih med največje in najdragocenejšo zakladnico našega naroda, je ohranilo ta značaj do danes ter ga tudi v bodoče ne bo spremenilo, ker vsakomur poznavalcu našega Pohorja je znan konservativni gozdo-gospodarski značaj njegovega prebivalstva. Najdemo se tudi tu izjeme, radi katerih se pa še ne more govoriti o opustošenju. Lesna trgovina na Pohorju je z malimi izjemami v rokah domačinov, okoljskih posestnikov in lesnih industrijcev, posebno v delu, katerega pozna plesec gorenjega članka. Ostanki pragozdov na Pohorju so izginili v preteklem stoletju za časa obratovanja steklenar. Značaj pragozda kaže le majhen oddelek pri Šumiku, kateri se bode z ozirom na varstvo prirodnih krasot ohranil tudi v prihodnje v tej obliki. Sicer pa vzgoja pragozda, katere si želi na Pohorju pisec članka v Slov. Narodu z dne 28. julija 1923, nikakor ni vzor urejenega gozdnega gospodarstva, še manj pa lastnika gozda in napredka na narodno gospodarskem polju. Obstajati morajo torej pri najbolje oskrbovanem posestvu začasne gozdarje, katere se pa spreminjajo tekom let, večkrat je pa treba za to tudi celezga de seletja, v lepe, mlade in plemenitejši šume. Posebno v bližini Maribora se pretvarjajo sedanjí največji bukovski gozdi v četinate visoke gozde. Ni se pa bati, da bi vsled te več ali manj redne sečnje na pohorskem gorovju nastale sedaj ali v bodočnosti »hude ure« za Maribor, nasprotno gotovo je, da išče in najde njegovo prebivalstvo pri vsakem poletu v osvežujoče okrilje pohorskih gozdov popolno zadoščenje in ga dobi tudi v bodočnosti.

Kongres UJU v Ljubljani.

— Centralna kongresna pisarna UJU bo ob priliki kongresa UJU v Ljubljani stalno poslovala na južnem kolodvoru. Tam se bodo dobivale vse potrebne informacije. Na to posebno opozarjamo stranke, ki so oddale prenočišča in k ibi želele kakih pojavnih. Do sobote se dobe pojavnih v pisarni poverjenstva UJU v Učiteljski tiskarni.

— V slučaju dežja se preloži javna telovadba, ki jo priredita obe Sokolski ljubljanski župi v ponedeljek zvečer na trgu Tabor na torej zvečer ob isti uri in se vrši v ponedeljek koncert »Glasbene Matice« v hotelu Union. Občinstvo opozarjamo, da je javna telovadba namenjena občinstvu in da se vrši po telovadbi istom narodna zabava pri paviljonih, kjer bode ta svirali dve godbi.

Turistika in sport.

— Krst Trdinovega vrha. Slovensko planinsko društvo podružnica za Dolenski in Belokranjski, priredi dne 15. avgusta 1923 na glavnem vrhu Gorjancev, izvršujo voljo naroda pri razkritju Trdinove spominske plošče (dne 5. junija 1921) in odobritev po notranjem ministertvu z dne 1. julija 1923. Krst Trdinovega vrha ob 11. uri po znamenju z rogom ter vabi vse ljubitelje Gorjancev in častilce pisatelja Trdine v bližini in širši okolici za priče in botre tega zgodovinskega dogodka. Spored: Krst, govor, petje, godba, planinska zabava (janci, pijača, kupico vsak seboj). V Novem mestu: vozovi na razpolago: odhod z mesta po 8 in na vozovih ob 4 uri jutraj. Podrobnosti po odbor pravčasno naznanil. Če bo neugodno vreme, se bo vršil »Krst« v nedeljo 19. avgusta 1923. — Odbor.

— K. S. K. Celovec: Ilirija. V četrtek 2. t. m. ob 18. uri se vrši na igrišču Ilirije nogometna tekma med Ilirijo in K. S. K. iz Celovca, koroškem I. razredu pripadajočem klubu. V moštvo K. S. K. igrajo trije reprezentančni igralci Koroške (bratanci Mayer, sr. napadalec Kopetzky in I. krilo Modrič). Ilirija nastopi v isti sestavi kot proti Vardaru 29. 7.

— Sportni klub »Primorje« priredi v nedeljo dne 5. avgusta 1923 ob 11. uri dopoldne v novem mestnem kopališču na Ljubljani ob priliki slavnostne otvoritve kopališča medklubovo paviljono tekmo s sledečim sporedom: 1.) 100 m dame, 2.) 100 m seniori, 3.) 100 m dečki, 4.) 4x100 m, 5.) 50 m juniorji, 6.) 4x50 predpisana moška štafeta (pršno, stransko, hrbtno, sprint), 7.) 300 m dame, 8.) 400 m moški prosto, 9.) 200 m moški prsa, 10.) 100 m moški stransko, 11.) 100 m moški hrbtno, 12. skoki: a) skok na glavo naprej s zaletom, b) skok na glavo naprej s pribigom, c) salto naprej, d) skok na glavo nazaj z mesta, e) salto nazaj, f) deflin, g) Auerbach z zaletom, h) poljubna skok. 13.) Waterpolo. Teknuje se po pravilih I. P. S. Pravico do tekmovalca imajo člani sportnih klubov Jugoslavije. — Prijavnina znaša za osebo in točko Din 1.—, za štafeto Din 5.—, za Waterpolo Din 10.—. Prijave s prijavninami vred je najkasneje do sobote dne 4. avgusta 1923 ob 14. uri poslati

na naslov: Saksida Vladimir, Ljubljana, Konjarska ul. 12. I. Naknadne prijave se sprejemajo do 5. avgusta t. l. ob 10. uri na tekmovalnem prostoru proti dvojni pristojbi. Zmagovalcem v posamičnih točkah se podelijo priznanice.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« priredi ob priliki 10-letnice dne 15. avgusta jubilejno kolesarsko dirko, odprto za vse dirkače člana klubov, včlanjenih v Jug. Kolarškem Savezu na progi Ljubljana - Grosuplje - Krka - Zatična - Višnja gora - Ljubljana - Kranj - Bled. Razpisanih je 6 nagrad za lahko in 3 za težko kategorijo. Prijavitelj se je do 12. avgusta, z. Nardimu Mirko, Ljubljana, Gospodarska cesta 14.

— Prvega tabora ljubljanske skautske organizacije v Kamniški Bistrici se je udeležilo 39 dečkov, 7 deklic, 6 gospodov (vsi kontrolor Zelenik, inženjer Pajer in Brezgar, brata Pavel in Jost Kunaver in profesor Vedral) in 4 dame. Taborovanje trajalo 14 dni, je uspelo nad vsa pričakovanja. Mladina, kakor tudi odrasli, se je oddahnila v svežem planinskem zraku, zarjavela od sonca in se vrnila duševno in telesno čistejša na svoje domove. Brez vsakih prednaznanil prirejeno taborovanje je tudi moralno koristilo skautski stvari, saj so skoraj vsi premno goštevili izletniki posetili tudi domovanje malih ljubiteljev prirode in brezdomovno se odnesli najboljše vtise. Tu di svoji taborščini, ki so obiskali svoje ljubljence, so vsi veseli in zadovoljni, da so vpišali otroke v tako organizacijo. Pa tudi preprosto ljudstvo je vzljubilo mlade idealiste in jim slo povsod na roke. Torej naj živi in se razširja skautska misel — Č. L. Z.

Društvene vesti.

— O. Z. javnih namestencev ima nujno sejo širšega odbora v četrtek 2. avgusta t. l. ob 20. v dvorani »Kasino«. I. nadstropje, levo. Poročal bo g. poslanec prof. Reiser o novem uradniškem zakonu, ki je tako težko prizadel državne namestence brez izjeme. Pristop je dovoljen vsakemu trezno mislečemu tovarišu, ki je pripravljen slediti poročilu z vso duševno mirnostjo in brez politično strankarske primesi. Predsedstvo.

— Zirovnikov zbor v Št. Vidu nad Ljubljano priredi svojem ustanovitelj g. Janku Zirovniku o priliki praznovanja 50 letnice kulturnega delovanja in odkrivanja z redom Sv. Save spominski dan, na katerem mu pokloni diplomu, delo našega narodnega umetnika Gasparja. Vso zavedno javnost, osobito pevsko in druga prosvetna društva najlepše vabimo na ta praznik; želimo pa zlasti, da stanovski tovariši počaste slavnost.

— Podružnica Jugoslovenske Matice v Višnji vrti priredi 5. avgusta t. l. v Polju pri Muljavi vrtno veselico. Ker je čisti dom namenjen narodnemu cilju, se vabi občinstvo k obilni udeležbi.

— Kongres srednjih slojev. V Bernu se bo vršil dne 18. in 19. septembra t. l. kongres srednjih slojev vseh držav. Natančnejše informacije dajeja švicarski konzulat v Zagrebu in pripravljali odbor kongresa: Congres international des classes moyennes, Bern, Bürgerhaus.

— Narodna štalnica v Slovenjgradcu priredi 5. avgusta t. l. popoldne ob 3. v mesnem logu pod Druškovičevim kozolcem ljudsko igro »Rokovnjači«. Po igri velika ljudska veselica z izbranim sporedom. Na programu je poleg drugih zanimivosti srečolov in ples. Pri prireditvi sodeluje salonski orkester iz Slovenjgradca. Ker je čisti dobiček namenjen nabavi knjig za tuk. knjižnico se prosi in pričakuje številnega občiska. Okoliška društva pa se naprošajo, da ta dan ne prirede kakih prireditev.

— Prostovoljno gasilno društvo v Sp. Šiški priredi na »Komarjevo nedeljo« dne 26. avgusta 1923 na vrtu gostilne M. Valjavca v Sp. Šiški veliko vrtno veselico z raznovrstnim sporedom. Za zabavo bo kar najbolj preskrbljeno. Društvo priredi tudi kegljanje na dobljke, ki se prične dne 12. avgusta 1923. Na kegljišču gostilne M. Valjavca. Okoliška društva se na to prireditvi opozarjajo. Odbor.

— Slovensko zidarsko in tesarsko društvo, 25-letnico obstoja društva praznuje v nedeljo, dne 5. avgusta Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani. Spored slavnosti: Dopoldne ob 10. uri slavnostni občini zbor v srednji tehnični šoli (telovadnica). Po občnem zboru bo obhod po mestu. Ob 12.30 skupni obed. Po obedu odhod na veliko veselico, ki se prične ob 4. popoldne v vseh prostorih hotela Tivoli. Na sporedu je godba, petje, ples, srečolov, ribolov, šaljiva pošta itd. Ker je društvo s svojim strokovnim in vzgojnim delom veliko storilo za našo domaćo obrt in tudi za narodno stvar, pričakujemo, da se bo slavnostno občinstvo v čim večjem številu odzvalo našemu vabilu in posetilo prireditve.

Poizvedbe.

— Lastnik se naj oglašja K starinarju Iv. Kraškovicu na Sv. Jakoba nabrežju sta prišla dne 17. t. m. dva neznanca in mu ponudila 4 strelce in 4 spodnje hlače v nakup. Ker se je Kraškovicu zdelo stvar sumljiva, je poklical policijo. Neznanka sta po medtem pobegnili, pustivši perilo na lico mesta. Lastnik ukradenih predmetov se naj oglašja na policiji.

VREMENSKE POROČILO.

— Dunaj, 31. julija. (Ura: no vremen-sko poročilo). Danes jutraj je bilo v Avstriji večinoma jasno, čez dan pa se je nebo deloma pooblačilo, zlasti nad Dunajem. — Temperatura je dosegla dopoldne splošno 25°. (Dunaj 28°, Inmost 29°). Na Češkopolju je ves dan deževalo. V Italiji je znašala temperatura že jutraj nad 25°. Pričakovati je slabše vreme, zelo oblačno, morda že jutri dež in pomejanje vročine.

SPOMINJAJTE SE »DRUŽEE SV. CIRILA IN METODA«

ALEKSIJ REMIZOV.

ZVITA ŽENA.

Iz knjige: »Ruske žene«, ki je izšla v Ruski biblioteki. Založništvo »Treh mask«, München.

Po božjem zakonu bi morala Vera vse žive dni živeti v ljubi. In Vera je tudi z možem živela dolga leta v ljubezni in slogi. Toda zakon ni pisan za srce: zaljubila se je z Nikito. Dolgo je premišljala — živimo samo enkrat! Končno je začela z Nikito. Vse je prikrila. Že raste otrok pod njenim srcem, lila ne sluti ničesar.

Tako so živeli v treh kakor po zakonu. Nikdar pa ne vemo, kje je nastavljena past. — Ilija je odpotoval po svojih poslih. Ne kaj se ni zalagal, vrnil se je nepričakovano. Vstopi v sobo — misli, da bo presenečen svojo ženo, bil pa je sam še bolj presenečen, ko je videl pri ženi sedeti prijatelja Nikito v intimnem objemu.

Ali se mu je samo dozdevalo? Ne, nekaj ni bilo v redu. In Ilija se boji samopripriznanja in vedno misli, ali je resnica, da ga je žena varala. Ilijo ni moči spoznati. Razdražen je in vedno išče prepira.

Tudi Vera gleda temno — saj ni čudo! Koniec je bilo veselega življenja. Pa tudi življenje samo bi bilo šlo po vodi, toda Vera se ni dala.

»Sla bom,« je govorila, »k obhajilu in se bom spovedala.«

»Radi mene.« Ilija je bil razumen in je vedel: človek se lahko zaleti in greši. Ko se pa izpove, je vse pri starem.

V spovednici je Vera vse priznala. Pater Spiridon je bil dober in pravičen duhovnik. Poslušal je in rekel: »Čuj, Vera Vasiljevna, bolje kot post in spoved bi bilo, da možu vse priznaš in mu odkriješ resnico.«

Lahko je reči »Priznaj« — toda zadovo je treba previdno prijeti, da se sam ne vja-meš in da tudi drugega ne potegneš s sabo.

Vera ni bila taka, hitro si je nekaj izmislila. Ne da bi dolgo odlašala, je po maši odšla v tobakarno in kupila strahovito masko z dolgo sivo brado, strašno masko!

Ilija pride po službi domov in ji čestita radi obhajila.

»Ne vem,« pravi Vera, »kaj bi počela s Koljo: Nejenja jokati. Moram ga ustrašiti.«

»Kaj hočeš storiti?«

»Vzemi masko na obraz, ko te vidi Kolja, se ustraši in bo nehal jokati.« In dala je možu strašno masko s sivo brado in pitihoma odšla v otroško izbo.

Vera je vzela Koljo v naročje in mu šla nasproti. »Proč od tod, stari, ne dam ti ga, ne dam ti ga! Ni tvoj otrok, stari! Otroci ima drugega očeta.«

Otrok je od strahu popolnoma območnil.

Razne stvari.

RAVA RUSKA POGORELA.

Iz svetovne vojne znano mesto v vzhodni Galiciji Ravo Rusko je te dni uničil požar. Zgorelo je do tal 100 hiš, 2 cerkvi, sinagoga in sploh ves notranji del mesta. Škoda se ceni na več sto milijard poljskih mark.

POSŁANIK JONNART IN MSGR. GASPARL.

Pariska »L'Opinion« pripoveduje: Poslanik francoske republike pri Vatikanu Jonnart je obiskal pred svojim odhodom iz Rima papeževu državnega tajnika Gasparja in mu rekel v slovo:

»Prišel sem, da vas zadnjikrat pozdravim. Mridva se ne bova videla več.«

»Kako to, gospod Jonnart,« je odgovoril Gaspari, »mridva se bova vendar videla v nebesih!«

»O ne!« je vzklil francoski poslanik. »Kako to? Ali nečete priti v nebesa, g. Jonnart?«

»Hočem, hočem monsignor: Jaz pridem v nebesa, ampak vi ne! Ste me prevečkrat — napravil je z roko pomenljivo gesto — svlekli za nos.«

DOGODBA S PIJAVKAMI.

Budimpeštanski listi priobčujejo komično dogodbo, ki so je povzročile pijavke med potniki drugega razreda nočnega brzovlaka. Na postaji Nyiryhaza je vstopil pozno v noč v drugi razred, kjer ste bile med ostalimi potniki tudi dve zelo elegantni mladi dami, dobrookrogeli potnik z lesnim in dobroobitnim zavojem. Menič tebinč je zavoj položil v prijazno stojalo ter se zleknil po praznem sedežu. Med drdranjem brzovlaka so kmalu zaspali vsi potniki. Sredi prostrane ravnine pa se je nenadoma začel obupen klic: »Joi! Jojme! Na pomoč! Umoriti me hoče!«

Potniki so skočili s svojih sedežev. Bulili so oči, kaj je, a niso prav razločili, ker je bila svetilka zamrežena. Potegnili so za signalno zavoro. Vlak se je vstavil. V kupe so prišli sprevodniki. Odvili so svetilko. Bil je čuden prizor. Dami ste krčevito z rokami držali vrat. Tami ste bile dve pijavki, ki ste se že bili vsesali v krvo-no žilo. Tudi ostali potniki, kakor sam lastnik, so opazili na svojih vratovih pijavke. V bližnjem kupeju se vozeč zdravnik je pijavke odstranil. Zavladalo je splošno veselje. Samo tam v kotu so opazili nekoga lopotokroglega veleposelnika, ki je temnelo smrčal, a se za dve pijavki niti ni zmedel, ki ste mu na vratu srkali kri. Zbudili so ga in mu pokazali lepi živalci. Ta je flegmatično pristavil: »Tako operacijo si dovoljujem večkrat! Hvala lepa!« Spal je dalje.

Preiskali so nato zaboj. Opazili so, da se je morala med vožnjo izbiti na eni strani grča, tako je nastala luknja, skozi katero so zlezle pijavke na posamezne potnike.

Lastnik ni imel dalje nikakih ovir in zlih posledic. Pojasil je potnikom: »Zbiram pijavke. Nosim jih v Budimpešto, kjer jih prodajam. Vsaka pijavka en dolar!« Zelo mu je bilo žal, da je izgubil šest pijavk.

40 zračnih polkov v Rusiji.

Pariski listi poročajo, da je komisar Znamenski, ki je pridobil poveljstvo sovjetskega zrakoplovstva, sporočil svetu ljudskih komisarjev, da so eksperimenti novega zrakoplovnega tipa na štiri motorje uspeli izborni. Poskušnja vožnja med Moskvo in Taškentom, glavnim mestom Tur-

kestana, se je izvršila uspešno. Vsed tega se je sovjetska vlada odločila za zgradbo razsežnega zrakoplovstva. Načrt dolga štiri serije po 10 zrakoplovnih polkov. Prvih deset bi pričelo delovati že spomladi leta 1924. Vsak polk bi imel dve skupini, in sicer ena pet zrakoplovov, druga pa 15. Napadalni oddelki bi šteli po pet največjih zrakoplovov. Vsak polk bi imel v rezervi 30 do 40 zrakoplovov raznih tipov. Moštva bi bilo v vsakem polku od 1500 do 2000. Prvi tak polk v Moskvi je že sestavljen, manjka mu le še oddelek za bombardiranje. Zrakoplovi se izdelajo v Rusiji pod vodstvom nemškega inženjerja Otona Glanza.

* Velikanski vliot v Berlinu. V sredo 25. tm. je bil izveden v Berlinu v prostorni dvorani juvelirjev Rosenthal & Sin velikanski vliot. Tavo so odnesli raznih dragocenosti za okoli 30 milijard mark. Vliot je eden najprejnejših in najrafiniranejših izvedenih kar jih beleži berlinska kriminalna statistika na tem polju.

* 15.000 besed na eni dopisnici. Na Francoskem živi neki Peter Lebus, ki zna tako drobno pisati, da je spravil na navadno pošto dopisnico 12.500 besed, to je popisal je poročilo o procesu Caserio pred poroto. Ostalo pa mu je nekaj prostora in Lebus pravi, da lahko napiše na ta prazni prostor še 2000 besed. Doba rekordov!

* Pariški izvošček izgine v kratkem. Iz policijskega poročila v Parizu je razvidno, da izvošček izgine v najkrajšem času, morda bo živel še kako leto, dalje pa ne. Občinstvu je na razpolago danes avtomobilov prve vrste 104, druge vrste 11.313, izvošček kov je samo še 178. Legendarni izvošček, katerega se je držala simpatija občinstva, pogine kmalu kot žrtev avtomobilnega prometnega napredka.

* O joi! Maks Reger je bil eden največjih komponistov sedanjega časa (1873—1916). Stanoval je nekoč v večjem mestu v hotelu. Neki kritik se mu je predstavljal, a Reger se ni dosti zmenil zanj. Da bi obrnil Regerjevo pozornost nase, mu je pravil, da je šel za pogrebom Riharda Wagnerja (+1883). Reger mu je odvrnil: »Wagner je bil pač mrtve, se ni mogel več braniti! Kritiki je šel ogorčen k sebi. In se kmalu potem poslal sobarico k Regerju s temle poročilom: Lepo pozdravljam gospoda Regerja in če bi gospod blagovolil umreti, ne bom šel za njegovim pogrebom. Njake je Reger neomajno rekel: »Pozdravite gospoda in mu recite, da bi jaz prav rad šel za njegovim pogrebom. Neki kritik je noko novo Regerjevo delo slabo ocenil; Reger mu je pisal navadno dopisnico s tole vsebino: »Prečastiti gospodi! Sedim v namajnišici sobici svoje hiše in berem Vašo kritiko. Se jo imam pred seboj.... — To je treba dobro premisliti!«

* Kalkbrenner in Friderik Rdečbradeec. Vedeči moramo, da je šel Friderik Rdečbradeec 1. 1190 na krstžarsko vojsko. Pariški mojster na klavirju Kalkbrenner je bil na svoje staro plemstvo prav tako ponosen kakor na svojo umetnost. »Ali veste,« je rekel nekoč znanca, da gre plemstvo moje rodovine nazaj do krstžarskih vojsk? Eden od mojih prednikov je spremljal Friderika Rdečbradca. — »Na klavirju? ga je vprašal začuden znanec?

NAJNOVEJŠA POROČILA.

ANGLIJA IN FRANCIJA.

— Pariz, 1. avg. (Izv.) Londonski kabinet odgovori francoski vladni na njeno noto šele jutri. Odločitev o nadaljevanju pogajanj s Francijo pade šele jutri ali v petek.

— Pariz, 1. avg. (Izv.) Baldwin je po poročilih listov iz Londona izjavil, da ne želi več sodelovati s Francijo.

IZJAVA DR. BENEŠA.

— Bukarešta, 1. avg. (Izv.) Sotrudnik »Universala« je dr. Beneš izjavil, da velja sedaj dan za dnem bolj razumejo pomen Maje antante in uvidevajo, da je ona prava garancija mira in reda

Kopalna sezona.

KOPALNI VLAKI V LAZE.

Obratno ravnanje južne žel. je značilno za veljavnostjo od 1. avgusta 1923 za posetnike kopalnišča v Lazah vozno ceno za progo Ljubljana-Laze in nazaj od 7 Din na 3.50 Din. Za vožnjo v Laze se moreta uporabiti z nižjimi kartami vlaka št. 36 in 46 (odhod iz Ljubljane glavni kolodvor ob 12.10 oziroma ob 14.15) na povratku iz Laz pa samo vlak št. 45 (odhod iz Laz ob 18.). Ob neugodnem vremenu se ne bodo izdajale znižane vozne karte; o tem se obvesti občinstvo v postaji Ljubljana gl. k. z izveščkom.

Za znižane vozne karte veljajo še sledeče določbe:

- 1.) Znižana vozna karta velja za vožnjo v III. razredu, v Laze in nazaj samo onega dne, ko je bila izdana;
- 2.) Vožnjo prekiniti ni dovoljeno;
- 3.) Doplačilo za nadaljevanje vožnje preko Laz ali preko Ljubljane ni dopustno;
- 4.) En otrok pod 10 letom plača kakor odrasla oseba, dva otroka pod 10 letom se odpravita z eno celo znižano vozno karto.

Novozgrajeno mestno kopalnišče ob Ljubljani se odpre v četrtek, dne 2. avgusta 1923 ob 8. dopoldne. Kopalnišče bo odprto vsak dan od 8. zjutraj do 20. zvečer. Vstopnina znaša od osebe na 2 uri 2 Din. Za uporabo kabine plačati se bo moralo za osebo 4 Din, za vsako nadaljnio osebo pa po 1 Din k že omenjenem znesku. Tako za kopanje se pa v tem slučaju plača posebej. Za kopanje in omarico v skupni kabini se bo moralo plačati od osebe 3 Din. Kopalna doba znaša dve uri, za vsako nadaljnio pričetno uro se pa plača ponovna cela pristojbina. Slovensna občinska uprava novega kopalnišča se pa vrši v nedeljo, dne 5. avgusta ob 11.

dopoldne s plavalno tekmo športnega kluba »Primorje«.

Kopalniški tarif mestnega kopalnišča. Ob Ljubljani se odpre mestno kopalnišče. Kopalniški tarif pa je zelo interesanten. Za dve uri dva dinarja in za kabinu 4 dinarje. Za ta denar ljubitelji kopalnega športa prav komudno pride do čiste Save, kjer bo imel boljši užitek in ga ne bo motila umazana Ljubljana. Visok je tudi tarif, ker bo onemogočil revnejšim slojem kopanje, čeprav je na drugi strani večina mestnega sveta baje vneto zagovornica ljubljanskih revnih slojev in ima v svojem programu tudi skrb za higijeno ljudstva.

MODA V KOPALNIŠČIH.

Kopalna sezona je na vrhuncu in samo kisló vreme je krivo, ako se savski Eldorado nekoliko izprazni. Neugodno vremensko poročilo bi bilo treba pravzaprav utajiti, pa je menda prav tako, da božja previdnost skrbi za vsa živa bitja enako dobro. Tudi grmič in trava potrebuje počitka in razvedrila in odmor v naravi je v skladu z njenimi zakoni. Za zabavo v tem času pa mora skrbeti lahko, brez posebnih fizičnih naporov prebavljivo čtivo in ker je morda za to najbolj primerna, se moramo pač zateči k nji. Samo brez eventualnih komentarjev in neutemeljenih očitkov, glede originalnosti, kajti kopalne hlače in plavalna čepica so povsod enake. Kako naj se oblaščijo ljudje, ki nameravajo zlezti v vodo, o tem ni mogoče napisati nič splošno veljavnega. Vsaka morska kopa, pa tudi vsako rečno kopalnišče, kakor naše Laze, ima svojo lastno modo in svoje posebnosti. Ponekod n. pr. imajo gospodje lahko samo kopalne hlače, drugod pa so predpisane javne morale bolj strogi in zahtevajo, da mora biti tudi moško telo docela zastrto. Ponekod hodijo v vodo v čevljih, drugod hodijo dame boste, ponekod je tre-

ba takoj po kopanju pokriti mokro telo s plaščem, drugod to ni zapovedano in dame ter gospodje se sončijo samo v kopalnih oblekah. Ponekod se vsaka količaja pri kupitvo zraščena dama koplje v triko, drugod pa velja triko za dame kot neprimerno in dovoljeno je kopanje samo v hlačkah in kopalnem krilu. V nekaterih morskih kopalniščih so kopalne obleke zelo razkošne in dame imajo tam po več kostumov, v drugih svetovnih morskih kopalniščih pa ni nobenega preprija in vse dame se kopajo v enakih izposojenih oblekah. Ti običaji so tako različni, da je dobro prej informirati se pri kom, ki je že bil v tem ali onem kopalnišču, kako je tam pravzaprav urejeno. Kdor bi si n. pr. preskrbel kak razkošen kopalni plašč za Ostende, bi ga ne nosil dolgo, kajti tam ni v navadi dolgo bivanje na obrežju, ono blaženo večurno ležanje v pletenem naslonjaču ali na pesku, kakor se to dogaja v nemških in drugih kopalniščih. Tam se letoviščarji vozijo v vodo na vozičkih in se ne smejo kopati delj kakor dve uri. V drugih kopalniščih pa je plašč glavna stvar in dame pridno skrbijo, da je ta stvar primerno okrašena in priključiva.

Dobre plavalke nosijo najraje triko, ki jih ne ovira pri plavanju. Dame, ki so že bolj prilicne, nosijo pod triko pas in podprsnik, da je figura v skladu z razpoloženjem. Najbolj primerno blago za damske plavalne hlače je tanko sukno, taft ali listr in sicer zato, ker se namočeno ne prijemlje telesa in se na soncu hitro suši. Najbolj elegantni so črni kostumi. Tudi rdeči iz tafta se lepo podajajo. Druge barve na soncu skoro oblede in zato niso primerno. Platnena kopalna obleka se šiva tako kakor navadna za izprehod, samo da je krajša in sega do kolena. Rokavov seveda nima. Pod njo se nosi spodnje krilo, ki je iz istega blaga in nekoliko dalše, vendar pa ne sega čez kolena. Biti mora povsem gladko, neokrašeno, spodaj ozko, toda ne stegnjeno z lastiko. Nekateri dame nosijo oboje: triko in povzru nalahno prepa-sano kratko krilo. Dokler se sončijo na su-

hem, ostanejo v tem krilu, kadar pa gredo v vodo, snamejo to vrhno obleko in se kopljejo samo v triko. Druga vrsta modnih damskih kopalnih kostumov spominja na obleko majhnih fantičev, sestoječo iz zelo širokih, kratkih »španskih« hlač in k njim pritrjene bluze.

Da si ne pokvarijo pričeske, nosijo skoraj vse dame pri kopanju nekaj na glavi. S širokimi blazami proti soncu, kakor je bilo nekoč v navadi, si sedaj nihče več ne pomaga, dasi bi bilo to bolj udobno. Sedaj si dame ali zavezujejo lase z robcem (rdeč svilen robec se zelo lepo ujema s črnim kostumom) ali pa nosijo različne vrste kavčukove čepice. Zelo primerna in okusna je povsem gladka kavčukova čepica s trakom pod brado. Tudi gospodje, ki so pomnisi na svojo gladko ameriško pričesko in se boje, da bi zmoceni dolgi lasje v vodi ne bili vseh srčnim kraljicam, nosijo take nepremokljive črne čepice s trakom pod brado, samo da imajo v njih odprtine za ušesa. Kjer je morsko dno pešeno in breg tudi, tam se ne nosi kopalnih čevljev, kajti beganje po mehlem pesku je največji užitek morskega kopalnišča. Kjer pa je brez peska in dno skalnato so potrebni čevlji z dobro pritrjenimi podplati iz vrvice. Poleg običajnih nizkih čevljev, so sedaj v modi tudi prejšnji visoki, sprajda široki odprti in počez zavezani. V nekaterih kopalniščih nosijo dame ne samo čevlje, nego tudi nogavice, da bi njihove nožke preveč ne trpele. Toda hudobni jeziki pravijo, da je to v navadi samo pri damah, ki v svojem življenju ne gredo v vodo in hočejo samo pokazati svoje nožice v čim lepši obliki.

Kopalni plašči imajo najrazličnejšo obliko, kakor izprehodni ali večerni. Poleg običajne oblike spalnega plašča vidimo mnogo plaščev, sešitih kakor navaden površnik. Dočim so kopalni kostumi večinoma črni, so plašči bolj izbirčni: barv na njih kar mrgoli. Vse najmoderneje barve so zbrane in združene na njih. Od svetlo rumene, modre, vseh mians violetne, do zelene, rdeče in oranžne. Nekateri plašči

so še posebej pestro prepleteni z rimeškim okrasom ali pa s podobami cvetlic. Toda vsaka teh barv ne odgovarja vsakemu zagorelemu obličju. Zagorela koža brunetke ne prenese sosedstva rumene zelene ali oranžne barve. Samo blondinkam se poda violetna in modra barva, rdeča pa je primerna v obeh slučajih.

Borzna poročila.

— Zagreb, 1. avgusta. (Izv.) Zadržek. Devize: Curih 16.875, 17.05, Pariz 5.40, 5.50, London 433.—, 436.—, Berlin 0.07, 0.08, Dunaj 0.132, 0.134, Praga 2.80, 2.82, Trst 4.10, 4.13, Newyork 93.—, 94.— Budimpešta 0.45, 0.55. Valute: dolar 92.—, 93.—.

— Curih 1. avgusta. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.80, Berlin 0.005, Amsterdam 220.25, Newyork 5.395, London 25.58, Pariz 32.65, Milan 24.32, Praga 16.525, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.82, Sofija 5.— Varšava 0.0025, Dunaj 0.007874, avstr. žig, krone 0.0079.

— Trst, 1. avgusta, Beograd 23.90, Berlin 0.0025, Praga 67.75, Pariz 134.75, London 105.50, Newyork 22.95, Curih 409.—.

Darila.

Uprava našega lista je prejela:

»Spominsko ploščo ruskim žrtvam ob Triglav, jezerih, Gospod Martin Juvan daruje 10 Din.

Srčna hvala!

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Dne 5. avgusta se odpre najlepši
Sekolski dom ob državni meji
v Doljem Logatcu.

Sieno i ovas

dobije se najbolje na vagone kod
trgovacke tvrdke M. Dimić, Za-
greb, Jurišićeva ulica 24. 7875

Išče se stalno skladišče

v obsegu 4x4 ali 4x5 m za
blago čisto in absolutno
ognjvarno. Prostor mora biti
suh in blizu glavnega ko-
lodvora. Ponudbe z navedbo
mesečne najemnine pod »Skladi-
šče« na ALOMA COMPANY,
anončna družba, Ljubljana, Kon-
gresni trg 3. 7885

Otroški vozički

več vrst, DVOKOLESA raznih
modelov, najnovejši MOTOR-
ČKI amerik. tipa »Evans«. —
Velika zaloga PNEUMATIKE
in delov POJANIZIJ CENI.
Sprejemajo se tudi vsa popra-
vila, emaliranje in ponikanje.
»TRIBUNA«, F. B. L., tovarna
dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovska cesta 4.
4682

Otvoritev začetkom avgusta

PENSION METROPOLE

BEOGRAD Kosmajška št. 30.
V bližini Terazije in Knez Mihajlove ulice. (Grande passage.)

Moderno urejene sobe, hrana okusna.
Cene zmerne! Cene zmerne!

Chládek-Zížek.

Prager Presse

Znižanje naročnine.

Naročnina na dokazano najrazširjenjši nemški dnevnik v Češkoslo-
vaški Republici in v tujini

Prager Presse

znaša sedaj za Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev mesečno
za jutranje in večerno izdanje Din 40.—
samo jutranje izdanje Din 28.—
pomojina številka jutranja z večerno Din 1.80—
številka nedeljsko izdanje z ilustrirano prilogo Din 3.—

Prager Presse prinaša najboljše in objektivne
informacije o dogodkih, trgovskih,
finančnih in industrijskih razmerah Male Antante, Srednje Evrope
in vseh drugih držav, posreduje vrlo in neprestano vzajemne poslovne
zveze vsake vrste (iskanje in ponudbe vsakovrstnega blaga) tako
da je največji in najuspešnejši oglašnik.

Številke na ogled in ponudbe oglasov brezplačno.

Uprava PRAGER PRESSE, Praga III.
Neudova 5. (Češkoslovaška Republika.)

Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu 40.156.

Ljubljani 20.264.

pri Podružnici Ljubljanske kreditne

banke v Mariboru 11.258

Prodajam vinsko posodo

za transport iz klanega hrasto-
vega lesa I. vrste od 5 do 7 lit
(Din 3.— za 1 l. — Vpraša se:
Mihajlo Ivanović, Zagreb, Fran-
kopska ulica 8. 7093

STEZNIKE

(moderce)

po životni meri priporoča

Ana Hutter

Dunajska cesta 6-II

v hiši lekarnar Piccoli.

„Color“

najboljša, neškodljiva BAR-
VA ZA LAZE.

Glavna zaloga drogerija A.
KANC, Ljubljana. — Raz-
pošilja tudi po pošti. 2922

Dr. Tičar

ne ordinira
do 16. avgusta

Zamenja se stružnica na nogo za transmisij- sko stružnico.

Ponudbe na: Auto — Florjan-
čič — Ljubljana. 7390

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino.

Družba ILIRIJA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.

Telefon 220. 2243

Kavarna in restavracija „Strelišče“ ob Večni poti

naznanja cenj, občinstvu, da se
dobi od danes vsak dan

kislo mleko.

Na razpolago jim je tudi klavir
ter za otroke gugalnica z lepim
vrtnom. 7907

Prvovrsten tovarni avtomobil

pettonski „SAURER“, generalno
popravljen, proda Oto Peter-
man, Zagreb, Vlaška ulica 50.

Staro lito železo

kupujejo po najvišjih cenah

Strojne tovarne in livarne

d. d.

LJUBLJANA

Trgovina

z raznim blagom SE PRODA

za Din 40.000— ali pa se

odda sam

lokal

z inventarjem za dinarjev

15.000—. Istotam se proda

tudi popolnoma nova kom-
pletna

spalna oprava

za eno osebo za dinarjev

4.500— kakor tudi nova

krasna plava damska

svilena obleka

(Mantelkleid) za Din 1500—

Za vse zgoraj omenjeno pove

naslov uprava Slovenskega

Naroda. 7849

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“.

Obl. avt. clo. inž.

A. Štebi

je otvoril svojo tehnično pisarno
v Ljubljani

v palači Ljubljanske kreditne banke.

Izvršuje projekte za električne centrale, posvetuje
in ocenjuje načrte za električne naprave.

Priporoča se konfek. trg. in modna krojačnica za dame in gospode

Izdeluje se v lastnem ateljeju vsa damska in moška
garderoba po meri, najmodernejših krojih in prvih
modnih žurnalih.

CENE DELA SLEDEČE:

Krojaško-damski kostum (specijalno delo) Din 500 —
Damski plašči Kimono (Poglav) 400—
Celotne obleke (francoski in dunajski modeli) 250—
Večerne toalete 300—
Moška cela obleka (specijalno delo) 375—
Družabne moške toalete (frak smoking) 550—

Moderniziranje damskih in moških oblek natančno
po žurnalih.

Državni nameščenci znaten popust.

Brata Brunskole, Ljubljana,

Židovska ulica št. 5.

Brez posebnega obvesiila.

Bolestnega in globoko užaloščenega srca naznanjamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je naš ljubljani, nepo-
zabni in dobri brat in stric, gospod

Leopold Wisjan

poštni nadkontrolor

včeraj, dne 31. julija ob petih popoldne po daljši in mučni bolezni, pre-
viden s sv. zakramenti za umirajoče, blaženo in mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega nam pokojnika bo v četrtek, dne 2. avgusta ob
petih popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 67, na
pokopališče k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.
Blagega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana-Šiška, dne 1. avgusta 1923.

Žalujejoči ostali.

Inserirajte v „Slov. Narodu“.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih
LJUBLJANA, Selenburgova ulica šte. 3.
Centrala za državo S. H. S. ZAGREB, Marulićeva ulica br. 5, II. kat.

Mesni izdelki
Prekajeno meso
Goved

Impex Centralna vnovčevalnica družba z o. z. Ljubljana.
Export Zahtevaajte cenike Export

IMEJITELJ SVETOVNEGA REKORDA
do danes še ne prekošen, vožen u Daytona (U. S. A.)
na eno miljo s hitrostjo 182 km

10 km Dirka Kranj-Medvode 29. VII. 1923
Prvi: INDIAN „Chief“ v 5 min. 50 sek. povpr. hitrost 103 km
Drugi: INDIAN „Chief“ v 6 min. 34 sek. „ „ 92 km
Tretji: „ „ v 7 min. 16 sek. „ „ 83 km

1922 10 km Dirka Kranj-Medvode Prvi mali INDIAN „Scout“
v 7 min. 16 sek. še letos od konkurenčnih znamk ne prekošen

1922 .: Dirka na Ljubljanski Grad .: 950 metrov
Prvi: mali INDIAN „Scout“ v 59 sek., povpr. hitrost 60 km

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA CELO JUGOSLAVIJO:
BAREŠIĆ & ŠABEC

lastnika tvrdke Karel Čamernik & Ko.,
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 9-12.
Telefon interurban 477. Brzjavlj. „Fordauto“.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20
besed Din 5.—; vsaka
nadaljnja beseda 30
para, z davčino vred

Prodaj

Lovska puška
se ceno prodaja. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 7897

Prodaj dobro
ohranjeno kolo.
Cena 1000 Din. — Vpra-
šati: Zgornja Siska 18
(strug. delavnica). 7888

Registrirna
blagajna
se ceno prodaja. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 7869

Prodaj se klavir
v sled pomanjkanja pro-
stora. Cena 3000 Din. —
Naslov pove uprava »SL
Naroda«. 7889

Landaver
za dva konja, prvovr-
sten, ima ceno napredaj
Kmetijska družba, Ljub-
ljana, Turjaški trg št. 3.
7831

Spalna oprava
za zakonca, nova, iz
mekkega lesa, se ugodno
prodaja. — Na ogled in
pojasnila: Glince št. 10,
I. nadstropje. 7857

Parcela.
Po nizki ceni se prodaja
na Mirju parcela v izme-
ri 625 m². — Naslov pove
uprava »Slovenskega
Naroda«. 7846

Pisalni stroj,
rabljen, toda v dobrem
stanju, napredaj za ceno
2500 Din. — Naslov pove
uprava »Slovenskega
Naroda«. 7902

Motorno kolo,
lahko, 21/2 HP, malo rab-
ljeno, v zelo dobrem sta-
nju, se takoj prodaja. —
Naslov pove uprava »SL
Naroda«. 7903

Ceno prodaj:
dva šivalna stroja, kro-
jaški in čevljarški (cilin-
der), in motorno kolo v
dobrem stanju. — Ogleda
se: Hrenova ulica 17,
dvorišče Ponikvar. 7868

Brivci pozor!
Pod ugodnimi pogoji se
prodaja 30 let obstoječi,
dobro ideoči in moderno
opremljeni brivski salon
v prometnem kraju ev-
se odda v zakup proti
kavciji vsled odpotova-
nja. — Naslov: Gračak,
Rogaška Slatina. 7896

Kupim ali rešim
zastavljene predmete, oz.
listke z nagrado. — Po-
nudbe z navedbo pred-
meta in zastavljene vred-
nosti pod »Vračilo/7696«
na upravo »Slov. Nar.«.
— Tajnost zadržana.

**Skoro nova smir-
ska preproga**
ca. 220 X 330, kakor tudi
umivalna nočna omara z
memorirano ploščo ter
posteljo iz trdega lesa
napredaj. — Selenburg-
ova ulica 7/1 (Velepič).
7905

Gozd
tako prodaj. Nahaja se
dve uri od Ljubljane (na
Dobrovi). Dobro zara-
ščen, največ bukovega
lesa, drva in stela. Go-
zda je en joh. — Poizve-
se: Ivan Pirnat, Glince
št. 23. 7890

Parni stroj
(polustabilni) 40 HP, sa
parnim pregrajajem, naj-
bolji njemački fabrikat, u
dobrom stanju prodaja
uz vrijedne cijene Daru-
varska dionička pivovara
i munjara Daruvar (Sla-
vonija). — Eventualno
mijenja za jedan motor
na sesalni plin (Sauggas-
motor) od 40 E.P. 7666

Prodaj se
pritična hiša
v okolici Ljubljane, na
gorenjsko stran, tik glav-
ne ceste, oddaljena osem
minut od postaje. V hiši
so tri sobe, kuhinja, klet;
pri hiši je 1000 m² zem-
ljišča. Hiša je popolno-
ma nova in stanovanje
tako na razpolago. —
Naslov pove uprava »SL
Naroda«. 7871

Podjetje z lokalom
izvrstno vpeljano za iz-
delovanje občeptrebnih
ga artikla, se s koncesijo,
inventarjem in vsemi re-
cepti prodaja za 60.000 di-
narjev. Pogoji, da ostane
lastnik zastopnik za raz-
prodajo. — Ponudbe pod
»Rentabilna obrt/7877«
na upravo »SL Nar.«.

Lena hiša
v Stožicah št. 53, pol ure
pešhoda od Ljubljane,
popolnoma moderno ure-
jena, s prostim stanova-
njem, štirimi parketir-
animi sobami, kopalnico
ter lepim ograjenim vrt-
om. Na zahtevo se dobi
skoro novo gospodarsko
postopje, primarno za
vsako obrt ali trgovino.
Cena ugodna. — Več
pri Iv. Frelihu istotam.
7879

Prodaj se VILA
z osmimi sobami in dru-
gimi pritlikinami na oto-
ku Rab. Cena 350.000 di-
narjev. Naslov: M. Bo-
nač, Zagreb, Sudnička 7,
III. nadstropje. 7762

Trinadstropna
trgovska hiša
na vogalu dveh najpro-
metnejših ulic v bližini
glavne pošte v Ljubljani,
se po ugodni ceni prodaja.
Vprašati v pisarni dru-
štva hišnih posestnikov,
Dunajska cesta 17/1 od
4. do 6. ure ali pismeno.
— Istotam napredaj več
drugih hiš in vil. 7878

Kupim
Uro štoparico,
rabljeno ali novo, kupim
tako. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.«. 7904

Kupimo
National registrirno bla-
gajno. — Ponudbe z de-
tajno označbo stroja in
cene pod »Blagajna/7894«
na upravo »Slov. Nar.«.

Štedilnik,
bolj majhen in dobro
ohranjen, se kupi.
— Ponudbe pod »Štedilnik/
7876« na upravo »Slov.
Naroda«. 7876

Pisalni stroj,
je rabljen in dobro ohr-
njen, kupim. — Ponudbe
pod »Pisalni stroj/7882«
na upravo »Slov. Nar.«.

Službe
Modistinja,
izvrstna samostojna de-
lavka, se išče za dunaj-
ski modni salon klobu-
kov. — Olga Auschla-
cher, Varaždin, Zupni
trg št. 9. 7892

Učiteljica
za italijansko in klavir
se išče za poučevanje
šestnega otroka v popo-
danskim urah. — Ponud-
be je poslati na upravo
»Slov. Naroda« pod »Ita-
lijanska in klavir/7886«.

Pisarniški uradnik,
zmožen knjigovodstva,
v korespondenčni ter sploh
vseh pisarniških del, večje
potovanja, želi službo;
najraje na deželi ali v
mestu. — Ponudbe pod
»Tako/7845« na upravo
»Slov. Naroda«. 7879

**Za stalno se sprej-
me PIANIST**
za večerne ure. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 7906

Gospod profesor,
kateri bi podučeval uče-
nko V. razreda gimnazije
iz slovenščine in nemšči-
ne skozi mesec avgust,
naj se izvoli oglašiti v
upravi »Slov. Nar.« pod
»Sigurne uspeh 7825«.

Lokali
Gostilno
na prometnem kraju
iščem na račun; event-
se pridruživ kot dru-
žabnik k samostalni gos-
tilničarki. — Ponudbe
pod »G. D.7819« na
upravo »Slov. Naroda«.

Trgovski lokali,
pisarne in stanovanja v
Mariboru, se oddajo v
novi stavbi v središču
mesta na najbolj promet-
ni ulici. — Informacije
daje: »Zadružna Gospo-
darska banka d. d., po-
družnica Maribor«. 7834

Stanovanja
Dve lepi sobi
v lepi legi mesta se za-
menjati za eno v sredini
mesta. — Ponudbe pod
»Stu/7881« na upravo
»Slov. Naroda«.

Vila »Straža«
na Bledu ima še nekaj
lepih sob z ali brez pre-
skrbe za oddati. Mirna
lega; cene zmerno.
Vprašati: Vila »Straža«.
Bled. 7645

Razno
Manjši mlin
(Stalni) v dobrem stanju
blizu kolodvora se vzeme
v najem. — Ponudbe pod
»Stalni mlin/7756« na
upravo »Slov. Naroda«.

Družabnika išče
posetnik kavarnske in
gostilniške koncesije v
Mariboru; event. se kon-
cesija popolnoma odsto-
pi. Za obrt potrebni pro-
stori so na razpolago. —
Ponudbe pod »Kavarna/
7895« na upravo »Slov.
Naroda«. 7895

MALI OGLAS
lahko izračunite sami in
pošljite iznos v gotovini
ali v znakah v pisnu, z
besedilom vred.

Penzionist
vdeluje šipe v okna, tan-
ke ali debele, točno in
vestno; ¼ popusta. Gre-
tudi na deželo. Izdeluje
po nizki ceni. — Trnov-
ska ulica 17. 7870

V najem se odda
blev s sobo, skladiščem
in podstrešjem v Zgornji
Siski po jako ugodnih
pogojih. — Vpraša se:
Ljubljana, Dr. Zarnikov-
ova ulica 19, pritl. 7873

Pisalni stroj
Smith & Bros, pripraven
za g. odvnetike ali ura-
de, se zamenja za Oliver
ali Remington. — Po-
nudbe pod »V« v dobrem
stanju/7880« na upravo
»Slov. Naroda«.

Potrošarica na
znanje!
Veča količina kolofonij-
smole i terpentina proiz-
vodim i imam na lageru
po umerenoj ceni. — Si-
nadin Sajković, trgovac,
ul. Fran Depere 40 u
Skoplju. 7832

Vizitke
priporoča
Narodna tiskarna

Dopisovanje
Skrajno obupana
poštena boljša gospodi-
na, ki bi vsled družinskih
razmer rada zbežala od
doma, išče zavetja. Prida-
na v vseh ozihih. Sprejela
bi službo v kakšni pisarni
ali kaj sličnega samo pro-
ti stanovanju in hrani. —
Ponudbe pod »Nujna po-
moč/7837« na upravo »SL
Naroda«. 7837

Zenitna ponudba.
Gluba izobražena gos-
pa, katere se bo sodnji-
sko ločila, išče znanja v
svojo civilno poroko z
dobro situiranim gospo-
dom plemenitega srca in
dobro stalno službo. Sta-
rost od 37 do 45 let.
Resne ponudbe se
prosi na upravo »Slov.
Naroda« pod »Plemenit-
tost/7872«.

Dojilia

se išče za takojšen nastop. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 7883

Josip Petelinc
LJUBLJANA, So. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice,
razne sukanec, gumbje, čipke, vezenino, sprehajalne
palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine.
Najnižje cene. Postrežba točna.

**Zaklepni stoli,
klopi in mize.**
Rožmanc & Komp.
LJUBLJANA, Mirje 4.

Trgovina z železnino

BREZNIK & FRITSCH,

se je z dnem 25. julija t. l. preselila v lastno hišo v

v Stritarjevo ulico št. 7,

prejšnji lokal A. Schuster.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVA Din 17.500.000.—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzjavlj. Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd
Ljubljana (menjalni-
ca v Kolodvorski ul.)